

Velja po pošti:

celo leto naprej K 26—	
pol leta " " 13—	
četrt leta " " 6 50	
en mesec " " 2 70	

V upravnishvu:

celo leto naprej K 20—	
pol leta " " 10—	
četrt leta " " 5—	
en mesec " " 2 70	

Poslilj. na dom 70 + 100
mesec.

Posamezne štev. 10

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

SLOVENE

Političen list za slovenski narod

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. —
Vsprejema naročnino, inserate in
reklamacije.
Upraviškega telefona štev. 188.

Inserati:

Enostop. petstvrsta (72 mm):	
enkrat	13 h
dvakrat	11 "
za trikrat	9 "
za več ko trikrat	8 "
V reklamnih noticah stane	
enostopna garmondvrsta	
26 h. Pri večkratnem ob-	
javljanju primeren popust.	

Izhaja

vsak dan, izveniš nedelje
in praznike, ob pol 6. uri
popoldne.

Nazaj h grudi!

Priobčujemo govor, katerega je imel na smem mednarodnem poljedelskem kongresu na Dunaju dne 21. maja t. l. bivši francoski ministrski predsednik Jules Méline. Govor je zanimiv in globoko zasnovan, navzlic temu pa ni ugaljal dunajskim časnikarjem gotove vrste, ki se nikakor ne morejo sprijazniti z mislijo, da stopa sedaj na dan tudi kmet s svojimi zahtevami, dasi je veleobrt in veletrgovina narežala že dovolj kruha, tako da je zadnji čas, da si ga narežejo tudi kmečki in delavski stanovi. Uvod, ki se je oziral na pozdrave raznih dostojanstvenikov in na pomen poljedelskega kongresa izpuščamo in preidemo naravnost na oni del, ki nas najbolj zanima, dasi je bolj splošnega značaja in ne odgovarja popolnoma dejanskemu stanju naših kmečkih razmer.

Povrat h grudi, je rekel Méline, je danes manj gospodarskega in denarnega značaja, tembolj pa vprašanje vzgoje in duševne smeri človeške. Ravno isti vzroki, ki so silili delavca, da je zapustil zemljo, bodo izzvali odpor in izzili povrat k zemlji. Ljudstvo z dežele je hitelo v mesta tedaj, ko je poljedelstvo stoletja in stoletja ginevalo brez vsakršnega napredka na zemlji, ki je le malo donašala, zakaj nastopila je v veliko nesrečo konkurenca novih, od narave oblagodarijenih držav, ki so stopile nepričakovano na pozorišče. Ta konkurenca je tako silno pritiskala na cene poljedelskih proizvodov, da je zemlja komaj mogla rediti svojega moža.

Treba je opomniti, da je nastopila ta nenavadna mržnja kmetovalcev do zemlje v istem času, ko se je pojavila veleindustrija. Čudeži, katere je ta v zadnjem stoletju vršila, so pač bili sposobni, da so slepili velike mase in jih privabili na svojo stran. Velike mezde, katere je razdeljevala, tako hitro pridobljeno bogastvo, katero je povsod razširjevala, in vsakovrstni vžitki, katere je omogočila i najnižjim, vse to je vplivalo na naše kmete liki sen, liki bajka iz »Tisoč in ene noči«. Ako poleg tega pomislimo, da je bila tako cvetoča industrija — in to je največja ironija — kakor z neprestopnim zidom zavarovana proti inozemski konkurenci, dočim je ubogo poljedelstvo, ki je bilo obsojeno k onemoglosti, podleglo navalu inozemstva, tedaj nam je pač lahko razumeti, da se niso mogli sužnji zemlje ustavljati več neodoljivemu nagonu, ki jih je gnil ven iz njihovih ubornih koč. Pa so se vrgli v žareča in svetla središča, polni pričakovanja velikega veselja in ogromne sreče, kakor metulji, katere mami svetloba.

Bil je to zlati vek industrije. Kolikor časa je trajal, tako dolgo je trajala tudi pijačnost. Vsi opomini, vsi pametni razlogi niso

mogli ustavljati toka, ki je odvajal naše ljudstvo z naših polja. Toda zlatemu veku je sledil kmalu železni vek, v katerega ravno kar vstopamo. Brezdvomno dela industrija, katero še vedno silita naprej znanost in dobičkaželjnost, še vedno čudeže, toda oni, ki povzročujejo te čudeže, nima jo več od njih enakega dobička. Splošna tekma je izravnala vse, ona stremi vedno bolj za tem, da bi omejila industrialni dobiček.

Ne oziraje se na špekulacijo ali pa izvanredno srečne izjeme, je vedno težje, pridobiti si bogastva z industrialnim delom. Število onih, ki gredo pod zlo, se vedno bolj večja, nastopati vidimo že novi razred onih, ki so padli, ki so stremili preveč navzgor. Industrialni delavci so poskusili iste faze in iste skušnje, kakor so jih delodajalci. Visoke mezde, katere so dobili začetkom, so se zelo skrčile, zakaj nove navade so porodile nove naraščajoče potrebe, katerim niso mogli zadostiti. Življenje v mestih je postalo problem, čigar rešitev postaja od dne do dne težja. Prav za prav je to življenje le veriga neprestanega trpljenja. In vendar tako ne izgleda. Kdor hoče za trenotek pozabiti, kako težko je delo v delavnici ali pa v tovarni, se vda dragim, mnogokrat ne zdravim razvedrilom. Sile pojemajo od rodu do rodu, zdravje je vedno slabše, nazadnje pride v hišo bolezen, a potem — z bogom veselje in vživanje! Zadnja prevara ubogega, grudi izneverjenega se odigra v bolnišnici.

Tei sliki, in njene barve niso nikakor prikrice, moremo danes postaviti drugo sliko nasproti, ki nam poda ves drug pogled. Že v trenutku, ko prestopa industrija v železno dobo, se zdi, kakor da bi hotelo poljedelstvo vrniti se v svojo zlato dobo. Dobrički industrije pojemajo, oni poljedelstva pa naraščajo. Znanstveni napredki so spremenili danes poljedelstvo skoraj v industrijo, proizvajalni stroški padajo, a dohodki istočasno rastejo. Iz tega izhaja, da more danes poljedelstvo razprodajati določene proizvode ceneje nego nekaj, a vendarle z dobičkom, konsument pa vživa koristi vsega napredka, ki ga dosega poljedelstvo. Ta čudoviti preobrat bi se ne bil pojavil nikoli, ako bi se ne bil udal zakonodajalec v velikih poljedelskih državah pritisku poklicanih zastopnikov poljedelstva, ako bi se ne bil poljedelec vrnil pogum in zaupanje s tem, da so se jim dali enaki šolski zakoni, kakor industrialcem, in s tem, da se jim je omogočilo, bojevati se z enakim orožjem proti inozemski konkurenci. Zakaj poljedelec ne zahteva privilegijev, zadostuje jim enakost. Iz teh opomb, mislim, da smemo mirno izvajati, da more danes inteligentni in delavni poljedelec, ki razume svoj poklic, z gotovostjo računati na to, da se ne samo preživi, marveč da more doseči tudi nekakšno

blagostanje. Brezdvomno si ne pridobi velikega premoženja kakor v mestu, toda gotov je, da ne pogine, in to je že dragocena odškodnina. Le eno izjemo omenim glede nesrečnih vinogradnikov, ki so v mnogih krajih, posebno pa na Francoskem, prišli v strašno bedo, ki nudi žalostno nasprotje nekdanjega njihovega blagostanja. Toda njihova beda se da pripisati bolj političnim in zakonodajskim vzrokom, nego poljedelskim. Zato se da težko odpraviti. Toda odpraviti se mora, in do tega mora priti gotovo.

Vrnem se k stvari in hočem le še dodati, da se življenje na deželi z materialnega stališča vedno bolj boljša, in da postaja vedno manjši prepad, ki je nekaj ločil življenje na deželi in ono v mestih. Kmečki domi niso več tako umazani in nezdrevi, brez svetlobe in zraka. Spreminjajo se v lične hišice, prostore in v svetle, obdane s prijetnimi in lepimi vrtni. Razkošje sicer ni še prodrlo semkaj, toda pozna se neka resnična udobnost. V takem domu more kmet v obliki meri vživati veselje rodbinskega življenja in vse, kar življenje resnično razveseljuje. Sam svoj gospod je, pa ve to tudi ceniti. Živi v čistem zraku, veseli se temeljnih pogojev sreče, zdravja in dobre volje.

Pokazal sem dovoli, kako se tehtnica koristi vedno bolj nagiba v korist poljedelstva in v škodo industrije. Kar pa bo popolnoma odločevalo, je povrat veleposestnikov h grudi in spoznanje med meščanstvom, ki se vedno bolj širi, da so nespametno ravnali, ko so se ogibali dežele in iskali dvomljive sreče v mestih.

Češka koncentracija.

Praga, 6. junija. O shodu čeških delegatov vseh strank 5. t. m., katerega komitete smo včeraj objavili, se poročajo se sledeče podrobnosti:

Poslanec Prašek od agrarne stranke je predlagal, naj se vsaka stranka sama zase sestavi in iz teh strank naj se osnuje skupna zveza. Načelniki posameznih klubov bi tvorili predsedstvo skupne zveze. Parlamentarna komisija naj bi se sestavljala iz predsedstva zveze in iz članov, izvoljenih od posameznih strank; agrarci bi v parlamentarno komisijo izvolili 3, združeni Mlado- in Staročehi 3, katoliškonarodni poslanci 2, realisti in narodni socialisti po enega člana. Dr. Hubran od katoliško-narodne stranke je povdarjal, da mora skupna zveza varovati predvsem solidarnost vseh strank, kadar gre za narodnostna in državno-pravna vprašanja, v ostalih vprašanjih bodo posamezne frakcije neodvisne in samostojne. Dr. Kramář je dejal, da bo treba natančno določiti, v katerih vprašanjih bodo frakcije lahko postopale samostojno. Klofač, Ma-

sařyk in Drtina so se zaganjali v klerikalce in težijo že sedaj za tem, da katoliškim poslancem zagrene bivanje v skupnem klubu.

Če se stvori nova zveza, bo štela 84 poslancev in bo glede na število članov tretja v zbornici. Toda drugače je z neno notranjo močjo. Še 4. t. m. je dr. Drtina v svojem listu stal na stališču, da so katoliški poslanci ravno tako internacionalni, kakor soc. demokrati in da se jih zato naj nikar ne sprejme v zvezo. Tudi dr. Kramář ni bil vnet za skupno zvezo, toda dr. Stránsky je povzročil, da se vsi moravski Čehi so izrekli za skupen klub, nakar se je dr. Kramář moral ukloniti.

»Lidové noviny« pišejo, da se bosta v novem klubu dve struji medseboj trli. Eno vodi dr. Stránsky, ki upa, da bo nova zveza skozinskoz opozicijska, ministra Pacak in Fořt pa si prizadevata, da bi klub postal odločno vladna stranka. Radikalci iz Češke, pristaši ljudske stranke iz Moravske, sploh vsi poslanci, ki so od Kramářa neodvisni, bodo opozicijski; kam se nagnejo agrarci in realisti še ni gotovo. Moravski radikalci so postali bolj krotki in se nagibajo na vladno stran, najbrž zato, ker je vlada postala krščansko-socialna. Taktika novega kluba bo v prvi vrsti odvisna od agrarcev.

Dunaj, 6. junija. Organizacijski odbor čeških strank se snide 14. t. m. na Dunaju. Dr. Kramář bo predložil pravila za skupni klub. 17. t. m. se vrši prva plenarna seja skupnega češkega kluba.

Praga, 6. junija. Soc. demokratsko »Pravo Lidu« piše, da bo novi češki klub imel zgolj dve nalogi: odbijal bo »klerikalne navale« in dal vladj ministre. Če je to res, je mrtev pred rojstvom.

Da je prišlo do navedenega sklepa, je več vzrokov. Prvi in poglavitni je ta, da so morale vse češke stranke v borbi proti soc. demokraciji pri ožjih volitvah skupno nastopiti. To prisiljeno zbližanje pri ožji volitvi je dalo povod, da se je dobil temelj za skupno posveto-vanje. Bil je pritisk protinarodne in srednjemu stanu nasprotne rdeče internacionale, ki je združil kmečke posestnike in meščane, da so kot stan posredujočiji stopili skup brez ozira na stranke proti revolucionarnemu proletariatu. Ta misel s časom izgine, in stranke pojdejo zopet narazen.

Koliko pa je pravzaprav čeških strank? V prvem predlogu za skupni klub čitamo, da se združijo sledeče češke stranke: agrarna, katoliško-narodna, stranka katoliškega ljudstva v kraljestvu Češkem, ljudska stranka moravska, narodno-socialna, narodno-svobodomiselná, napredna, radikalno-napredna in državno-pravna. Če smo prav šteli, je to devet oficijelno priznanih čeških strank. Med posvetovanjem se je število skrčilo za dve, in sedaj je v klubu sedem strank, zastopanih po svojih glavnih voditeljih.

LISTEK.

Usoda.

Poljski spisal Vladislav Orkan, prevel Fran Virant.

(Konec.)

»Ata! ata . . . mama je odšla . . .«
»Kam? . . .« je vprašal oče.
»Ne veva . . . odšla je jutraj . . .«
»Saj bo nazaj prišla . . . ne plakajta!«
ju je tolažil oče. »Bi rada jedla? . . .«

»Rada . . .«
Mlinar je vzel dekletce na roko in šel v izbo. V izbi ni bilo nikogar . . . Razlomil je zemljo in dal otrokoma. Otroka sta jedla hlastno in gledala z zaupanjem na očeta; solze so se jima še svetile na sestradanih obrazih . . . Nenadoma je vstopila stara.

»No kaj? Imaš delo? . . .« je zaklicala od vrat. Nenaravne kretnje in rdečica na zgubnem obrazu so kazale, da se vrača naravnost iz krčme.

»Nimam še . . .« je odgovoril mlinar in takoj dodal:

»Kam je pa odšla Maruša? . . .«
»Kdo? . . .«
»Maruša . . .«
»Ha! ha! Maruša! . . . Maruša je prava! Kako si neumen Martin! . . . He! he! . . .«
se mu je začela smejeti v obraz.
»Ne razumem kaj hočete . . .«
»Kaj hočem? Nič nočem. Samo pravim

ti da si neumen! . . . Včeraj si ji dal denar — in ti misliš, da ti bo tu sedela?!« je nadaljevala kriče in mahala z rokama pod nosom mlinarja, »pobrala je denar in — naprej za Boštjanom! . . .«

»Za kakšnim? . . . Nič ne vem . . .«
»Boš že zvedel! . . . Za onim, ki je bil zaprt. Ti niso nič pravili o tem v vasi? . . .«
Rekla mi je, naj ti povem, da te ne mara videti! . . .«

»In otroka! . . .« je vzkliknil obupno mlinar.

»Rekla mi je, naj ti povem, da ko imaš otroka, to ju tudi živi! . . . Oj Maruša! . . . Vidiš, kakšna je tvoja Maruša! . . .« je porogljivo kričala stara.

V mislih Martina se je hipoma vse razjasnilo. Pripovedovanje ženske, ko je šel v vas, namigavanje ljudi o Vojtku, o Boštjanu, o razuzdanosti, pijančevanju — to vse je videl, kakor na dlani, odprl je oči široko . . . In hipoma so se začele te slike temniti — vse se je začelo vrteti, plesati, cela izba se je sukala v očeh — zdelo se mu je, kakor bi letel kam z izbo in z vsem v grozen prepad . . .

»Bog pomagaj! . . .« je samo vzkliknil, zamižal in obstal nepremično, brezmiselno, kakor štor . . .

Ni slišal krika otrok, prestrašenih, ko sta videla očeta obstati, govorjenja tete — ničesar ni čutil . . . Stara je zapazila njegovo čudno stanje. Misleč, da je omedlel, ga je začela polivati z vodo . . .

Stresel se je — mraz ga je spreletel po živcih . . . Oživel je . . . Ozrl se je na staro — zadržel, ko se je spomnil — in iznova odrevenel . . .

Tako je minulo nekaj ur.

Otroka sta ostala tiho, misleč, da oče spi . . . Stara je nekaj godrnjala pri sebi — hotela je mlinarju nekaj povedati, končno je pa mahnila z roko in šla v čimnato.

Končno, po dolgem času si je mlinar omel oči, vstal in se stresel, kakor bi se hotel iznebiti mučnih misli . . . Ozrl se je na otroka.

»Kje je teta? . . .« je vprašal.

»V čimnati . . .« sta se odzvala tiho.

Stopil je v čimnato; ni se dolgo mudil — ko se je vrnil, je tiho priprl duri za seboj, poljubil otroka — in drugega — in hitro odšel . . . V njegovem obrazu se je čital nekak silen sklep, narekovan od obupa . . .

Otroka sta se ozrla drug na drugega, na vrata — in oba hkrati sta glasno in bolešno zaplakala.

»Kam je šel ata?« je vprašala plaka je deklica.

»Ne vem . . .« je odgovoril deček in oba dva sta zavekala še glasneje.

Prebujena od njunega krika, je stara prišla iz čimnate.

»Čemu kričita tepca? . . .«

V odgovor sta zaplakala še glasneje. Stara je stopila k mizi in vsula tolarje na mizo . . .

»Kje je oče? . . .«

»Odšel je . . .« je odgovoril deček, glasno ihtel.

»Kam?«

»Ne vem . . .«

»Hm,« je mrmrala stara pri sebi, »pustil je na mizi denar . . . Gotovo zame . . .«

Začela je šteti, polagaje na kupčke.
»Celihi štirideset . . . Kdo ve! Morda za

otroka . . . Ne kričita! . . .« je rekla otrokoma. »Oče se vrne z mano . . . Slišita tepca? . . . Ne delajta vrišča! . . .«

Otroka sta umolknila in skušala zadušiti jok.

»Jesti . . . teta . . .« je zašepetal deček.

»Prinesem vama žemlje! . . . Mihec! . . . samo pazi na Stefko! pa tiho bodita! . . . Takoi vama prinesem takoi . . .«

Pogrebila je denar, ga zavila v umazan robec in vtaknila za nje. Ko je odšla, je prislone vrata na zapah in stopila naravnost v krčmo.

Otroka sta čakala potrpežljivo in gledala neutrudno skozi okno, če se bo kmalu vrnila teta. Pretekla je ena ura, druga, nihče ne pride. Deklica je pričela iznova plakati, za njo deček; končno ko sta se naplakala iz srca, sta zaspala.

Temno in tiho je bilo v izbi. Samo od časa do časa je veter udaril stokaje na steklo. Veter je stokal nad spečima otrokoma.

Jutro je bilo v vasi. Solnce je, kakor navadno, svobodno brez zakrivajočih oblakov pošiljalo svoje žarke za najoddaljenejši obzor. Tu se zlomi žarek v vodi, tam preleti kakor strela temna drevesa in budi speče ptice; tamkaj pogleda skrivoma skozi okna, vrže snop svetlobe poslom, ki so sedli okoli mize k eni skledi in se brzo umakne, ker je škoda časa; vreme je lepo, pa oves in ječmen na polju.

Ni v vsaki bajti šumno pri mizi, v vsaki ne vlada živahno življenje. »V bajti, kočarja?«

Katoliški poslanci so šli v svoji prizanesljivosti do skrajne meje. Vsakdo ne bi tako potrpežljivo prenašal netaktne inzulte pri skupnem posvetovanju, kakor jih je dr. Hruban. Kako zariti so se nekateri češki poslanci v najsirovejšem liberalizmu, se vidi iz tega, da se je resno debatiralo o vprašanju, ali morejo biti v klub sprejeti »klerikalci, ki se pokore poveljem politike vatiških, torej stoje pod vplivom tuje sile«. Ti stoji torej danes šele tam, kjer so bili nemški liberalci pred 30 leti! Seveda so propadli s svojo froclarijo, a lahko si mislimo, kako težko bo katoliškim poslancem sodelovati z elementi, ki se ne sramujejo priti s tako bedarijo pred resno posvetovanje.

»Narodni Listy« se veselijo koncentracije čeških strank, obenem pa drezajo v klerikalce. Izvajajo sledeče: Včeraj (5. t. m.) so češki poslanci dokazali, da hočejo skupno braniti narodnostna načela in češko državno pravo. Če bodo tudi klerikalci tako delali, se jim pristop v novi klub ne bo zabrajeval, kajti pod tem pogojem bi češki poslanci tudi soc. demokrate sprejeli v svojo sredo.

Sicer je pa to vse le izliv zelene zavisti. Kajti doslej so liberalci katoličane tako zaničevali, da se niti ozrli niso nanje. Na posvetovanje je pa prišlo toliko število katoliških poslancev, da so drugi kar gledali. Morali so priznati »klerikalce« kot važen faktor v češkem narodu; v tem je napredek katoliške misli na Češkem in hkrati vzrok nasprotni jezi.

AVSTRIJA.

Razbiti nemški blok.

Dunaj, 6. junija. »N. Fr. Presse« in člani nemške napredne stranke se kujajo, ker se je nova nemškonalna zveza brez njih in proti njihovi volji osnovala. Napovedujejo, da bodo osnovali kljub svoji maloštevilnosti (18) samostojen klub, ki bo tvoril opozicijsko nemško levico ter bo branil radikalnega svobodomiselstva: »N. Fr. Presse« očita novi zvezi, sestavljeni iz agrarcev in nemške ljudske stranke, da je zatajila svoja liberalna načela s tem da je izključila iz stranke dunajske naprednjake, zastopnike industrije in najvišje intelektualne kulture. Očita jim, da so novo stranko ustanovili zato, da se zvežejo s krščanskimi socialisti in postanejo druga vladna stranka. Sedaj bo brez velikih težkoč mogoča izvolitev krščanskega socialca Weiskirchnerja za predsednika zbornice. »Preša« pravi, da se s tako nemškonalna stranko naprednjaki ne bodo združili.

Dunaj, 6. junija. Odbor nove nemškonalne zveze, ki sedaj proučuje sestavo organizacijskega statuta, je stopil v zvezo z zastopniki nemške radikalne in nemške napredne stranke, da se posvetuje z njimi o združitvi vseh strank. Seveda je blok nemogoč; namerava se pa vsvariti vsaj neko zvezo, ki bi varovala kolikormogoče veliko samostojnost za naprednjake in radikalce.

Hockovci. — Nova stranka.

Dunaj, 6. junija. Tu so se zbrali »mladi liberalci«, da protestirajo proti izključitvi Hocka in Kurande iz nove nemško-nacionalne stranke. Vsi govorniki so napovedovali osnovo mladoliberalne ali meščansko-demokratske stranke. Hock je govoril o energičnem boju proti klerikalstvu. Nato so »mladi« Hocka proklamirali za načelnika stranke.

Predsedniško vprašanje.

Dunaj, 6. junija. Soc. demokracije se baje z vso močjo upirajo, da bi postal zbornični predsednik krščanski socialce. Nemci bodo protestirali proti temu, da se obadva podpredsednika vzameta iz slovenskih strank. Sicer pa nameravajo ustanoviti še tretje predsedniško mesto, za katero bi se seveda potegovali Nemci.

Dunaj, 6. junija. »Alldeutsche Korrespondenz« poroča, da krščanski socialci za predsednika ne bodo kandidirali Weiskirchnerja, ampak Pattaja.

Otvoritev državnega zbora.

Dunaj, 6. junija. Zbornična prva seja bo 17. t. m. Predsedoval bo najbrže dr. Funke, ki je rojen 1834.

rečeš. He, niti kočarjem ni najhujše, ko je na polju lepo! Odkod pa pogovor: »Tako bo, kakor pače.« Ne kopicijo si, to naj delajo drugi, a dela je poleti dosti pri ljudeh. Huje je po zimi.

Tako ima tudi kočar kaj v usta vtakniti. Toda »včasih je usoda«, pravijo ljudje, »da če se v hiši ena reč zapravi, tedaj gre vse v nič!«

Taka »usoda« je morala najbrže tudi zadet mlinarjevo gospodarstvo. Cisto sredi vasi ledine in pašniki, to so bila nekaj njegova lepa polja, bajti se pa ljudje od daleč izogonejo in se skrivaj prekrizavajo. Vedno je zaprta, žive duše ni v njej. Pravijo, da v takih hišah, kjer so bile poprej božje podobe, radi »zli« stanujejo. Ha! mogoče.

Ko je torej zjutraj zlezlo solnce izza gozda, je hitelo od strehe do strehe in vrglo svoje žarke tudi na zapuščeno polje. Rado vedno solnce bi rado povsod vedelo, če ni prinesla noč novega prebivalca.

In počasi so se pomikali po strehi solnčni žarki in prevlekli s svetlobo tenke škrlitje; kjer so pa viharji napravili širjo odprtino in strgali streho, tam je metalo solnce cele snopce svetlobe. Okna so bila na stečaj odprta; žarki so padali v izbo, hipoma zadržali in se zmužnili nazaj, razpršivši se po vejah nad streho.

Toda solnce se pomika višje; kmalu meče vse žarke na zemljo. V polni svetlobi se zdi zlo grše — torej so se žarki, hoteč solncu omiliti grozni prizor, ki so ga uzrli — zopet

OGRSKA.

Hrvaško - ogrski spor.

Budimpešta, 6. junija. (Zbornično poročilo.) Eber se zadirja v določilo, da se hrvaški govori sprejmejo v stenografski zapisnik. Sklicuje se na Avstrijo, kjer nenemški govori ne pridejo v stenografski protokol. Nato jame govoriti Srb Mihael Polit. Izvaja sledeče:

Razmerje med Ogrsko in Hrvaško Ogrci ne pojmujejo prav. Hrvatje si nagodbo pravilno razlagajo tako, da je Hrvaška paritetna država, dočim Ogrci ne priznavajo, da je Hrvaška država, ampak ozemlje ogrske krone z avtonomnimi municipalnimi pravicami. Baron Banffy je dejal, da obstoji Hrvaška, ne pa hrvaška država in da med komitatu tostran in onstran Drave ni nobenega razločka. Kar se tiče železniškega vprašanja, govori § 57. nagodbe odločno za to, da mora biti uradni službeni jezik železničarjev na Hrvaškem hrvaški. Ogrci so zelo samozvestni in imajo moč v svojih rokah, zato lahko tlačijo nemažarske narodnosti, s Hrvati pa je drugače. Hrvatje tvorijo svojo državo in si od Mažarov ne bodo pustili narekovati postav. Na podlagi § 42. iz leta 1861 lahko prekinemo vsako zvezo z Ogrsko. Glasovali bomo seveda proti železniškarski predlogi. Nato govori grof Batthyany. Izvaja:

Prosim svoje hrvaške prijatelje, naj hujskajočega govora poslanca Polita ne uvažujejo in naj ne stavljajo zahtev, ki so pretirane. Hrvatje so vsled zveze z ogrsko koalicijo pridobili že toliko, da je nespametno, ako bi hoteli zdaj zopet povzročiti nesporazumljenje, ki je v kvar tako Hrvaški kakor tudi Ogrski.

Vaszoniyi je izvajal, da predloge ne more sprejeti, ker določuje, da morajo železniški uradniki na hrvaških progah v občevanju z občinstvom posluževati se hrvaščine. To je nevarna koncesija. Železniški uradniki niso državni uradniki, zato nagodbena določila zanje ne veljajo.

Budimpešta, 6. junija. V klubu neodvisne stranke so nekateri poslanci zahtevali naj se Hrvatom v državnem zboru ne dovoli več govoriti hrvaško. Nekateri so celo zagovarjali stališče, naj se s Hrvati tako postopa, kakor z drugimi narodnostmi. V krogih koalicije so posebno zato vznemirjeni, ker se Hrvatje skupno z drugimi narodnostmi upirajo železniškarski pragmatiki. Hrvaški poslanci pa nasprotno izjavljajo, da bodo proti provokacijam od strani mažarskih poslancev še bolj energično nastopili kakor doslej.

Mažarsko časopisje. Položaj.

Budimpešta, 6. junija. Mažarsko časopisje nečuvno hujša javnost proti Hrvatim. »Budapesti Hirlap« piše, da se bodo Hrvatje morali sami stregiti od svoje »psihopatiške nadutosti«, ali pa jih bodo streznili Mažari. Glasilo neodvisne stranke »Budapest« piše, da je čas za sporazum. Če pa Hrvatje ne odnehajo, se bo prijateljska mažarska roka skrčila v pest in udarila. »Pesti Hirlap« se pritožuje, da smejo hrvaški poslanci v parlamentu hrvaško govoriti. Hrvaška spada k ogrski državi. »Az Ujszag« piše, da s Hrvati nobenega bratstva ni treba. »Pesti Naplo« pravi, da so Hrvati namerili pušico v srce integritete ogrske države. Zato morajo dobiti primeren odgovor. »Neues Pester Journal« tudi meni, da so Hrvatje kršili suvereniteto ogrske države. Prijatelj Hrvatov je edino še grof Batthyany.

Mažari so vsled odločnega nastopa Hrvatov zelo konsternirani. Najbolj jih boli, ker bo sedaj vsa Evropa iz govorov Vrbaniča in Polita, ki sta prekrasno govorila, izvedela, da mažarske edinstvene države ni. Polit je sicer hrvaško stališče že temeljito pojasnil v »N. Fr. Presse«. Kakor se vidi, se bo reška resolucija kmalu definitivno položila ad acta.

Jubilej kronanja.

Budimpešta, 6. junija. Cesar je dospel semkaj ob 8. uri zvečer. Zbralo se je mnogo občinstva, zlasti delavcev. Ker so socialni demokrati dan poprej agitirali za veliko

spoili, skočili skozi okno v izbo in obili s celo svojo svetlobo višee truplo.

Zvečer se je zbral pri županu ves občinski odbor. Imeli so urediti važno zadevo, torej ni manjkalo nikogar. Samo tajnik se je kakor navadno zapoznil, ker je vedel za gotovo, da brez tako važne osebe, kakor je on, ne prično seje.

Vendar se je deloma motil, ko je mislil, da bodo nanj čakali. Kajti izpraznili so že štiri steklenice, predno se je pokazal. Kupica je šla osmič okoli, ko je pivec, namestu sosedu — napil gospodu tajniku, resno stoječemu na pragu.

»Nenavladna okolnost me je zadržala, da sem se zapoznil,« je govoril važno tajnik.

»Na vaše zdravje,« ga je prekinil odbornik.

»Na zdravje!«

Tajnik je vzel v roko kupico in jo že četrtrič obrnil v roki, ogledovaje se v njej, ko je naenkrat vihar udaril z zlomljeno vejo jalane v steklo.

Steklo se je zdrobilo v drobne koščke, skozi odprtino je potegnil veter in ugasnil mračno brlečo svetilko. Stresli so se odborniki, vsak je osupel pogledal na okno. Za hip je zavladala tišina v izbi, samo na dvorišču je bučalo vedno glasneje.

Županja je prihitela v izbo, zadelala z blazino ubito steklo in prižgala svetilko.

Osuplost se je počasi umikala z obrazov odbornikov, nova steklenica je razveselila prestrašene.

udeležbo iz delavskih slojev, da bi v navzočnosti cesarjevi demonstrirali za splošno in enako volivno pravico, se bilo mnogo policajev konspiriranih. Vzlic temu so delavci krepko vzklkali: »Živela splošna in enaka volivna pravica!« Demonstracije in ovacije so se nadaljevale do dvorca. Cesar je bil vsled prisrčenega vsprejema zelo dobro razpoložen. Tudi Mažari so dobre volje, ker se bo udeležil slavnosti tudi prestolonaslednik, ki sicer nič kaj posebno rad ne prihaja na Ogrsko.

Ustavne garancije.

Dunaj, 6. junija. Dunajski listi priobčujejo izjave nekega vplivnega ogrskega državnika. Pravi, da obstoji konflikt med krono in vlado v sledečem: Krona zahteva zvišanje števila vojaških novincev, vlada pa tega noče dovoliti brez velikih narodnih vojaških koncesij. Kar se pa tiče takozvanih »ustavnih garancij«, ni nobenega posebnega spora in vlada jih bo parlamentu lahko v najkrajšem času predložila.

RUSIJA.

Ruski socialisti.

London, 6. junija. Resolucija, ki jo je sklenil kongres ruskih socialistov v Londonu, se glasi: »Kongres izjavlja, da se črne stotnije, društvo ruskih ljudi, monarhisti, odbor združenega plemstva in del stranke mirnega obnovenja vedno boli odkrivajo za razredne organizacije fevdalnih posestnikov in se trudijo s tem, da netijo narodnostno sovraštvo in organizirajo pogrome, zadušiti revolucijo v krvi. Vsled tega je socialna demokracija primorana opozarjati na tesne zveze med temi strankami in carstvom ter oznanjati in izvajati neizprosni boj za popolno uničenje vseh ostankov tega fevdalnega barbarstva.« — O razmerju s kadeti resolucija ne govori, toda že zadnjič se je javilo, da so socialisti sklenili pretrgati vsako zvezo z liberalno-buržoazijskimi kadeti. Drugi listi poročajo tudi, da so socialisti izdelali natančen revolucijski načrt, kako onemogočiti delo dume, prisiliti vlado do razpusta in proglasiti potem vstajo.

Duma.

Peterburg, 6. junija. Brat ministrskega predsednika, Aleksander Stolypin, v listu »Novoje Vremja« izjavja, da bi razpust dume ne privedel do nobenega uspeha in bi krizo le poostril. Dasi je duma revolucijska, je dobro to, da zbira buržoazijo in jo odvrača od revolucije. Mogoče je, da se v dumi vendarle stvori centum, ki bo sposoben za delo. Članek se zelo komentira, ker je brezdvomno inspiriran od ministrskega predsednika.

Neredi.

Sveti sinod je štirim duhovnikom, ki pripadajo levici, odvzel pravico nositi duhovsko obleko in izvrševati duhovniška opravila. — Javlja se, da je upor telesnega gardnega huzarskega polka končan. Upor ni bil političnega značaja. — V Lodzu so teroristi ustrelili predilniškega ravnatelja Reisa.

PORTUGALSKA.

Kriza.

Lizbona, 6. junija. Bajе so bili glasovi o preobratu v dinastiji pretirani. Vlada je protidinastiško zaroto že odkrila in več kolovodij zaprla. Menda se bo vlada z liberalno stranko zedinila in tako bo kriza ponehala. Portugalski poslanik na Dunaju, grof Paraty, je izjavil, da je prekrat v dinastiji nemogoč. Sedanji kralj vestno izpolnjuje svoje dolžnosti. Portugiška armada ni demoralizirana, kakor se ponavadi trdi. Glasovi o preobratu so tendenciozni in zgolj senzačni.

PODROBNOSTI.

Avstrijski poslanik v Belgradu baron Czikan bo odpzvan in na njegovo mesto pride grof Forgach. — Češki dijaki nameravajo v kratkem manifestirati za češko univerzo na Moravskem in za slovensko v Ljubljani. — Železniško ministrstvo bo zahtevalo za zgradbo alpskih železnic 25 milijonov dodatnega kredita. — Prihodno nedeljo se zberejo na

Tedaj je vstopilo v sobo molče suho človeče.

»Ho! Andrej od Kopanide!« se je razlegalo od mize. »Andrejče! Na vaše zdravje! Kaj je novega pri vas?«

»He, nič posebno zanimivega,« je mirno govoril človeče, »mlinar se je obesil.«

»Kdo?« so vprašali vsi hkrati.

»Mlinar!«

»Martin?«

»Mhm!«

Vsi so umolkli. Osuplost, večja kakor poprej, je odsevala z obrazov. Celo župan, vedno rdeč, je obledel za hip. A na polju je bučalo kakor v sto tovarnah.

»Ne ječi zastoni tako, ne ječi,« se je oglašil čez nekaj časa eden odbornikov.

»Obesil se je, obesil, pravite,« je govoril župan. »Ha, no, nič več mu ne pomaga. Večni mir in —« Hipoma se je ustavil, prestrašivši se besed, ki jih je hotel povedati iz navade. Veter je zabučal presunljivo.

»Ne ječi zastoni, ne ječi,« so ponavljali odborniki.

»Najbrže mu je bilo tako usojeno,« je začel župan.

»Ko bi rekel...« je povzel resno tajnik.

»Vsi svetniki!« je pridral podžupan.

»Pri moji dušici!« je končal poljski čuvaj s tenkim glasom in se pomaknil k mizi.

Čez trenutek je kupica šla veselo okoli; v izbi je zopet hrup, kakor poprej, a na polju ječi veter žalostno in bije v ostalo steklo s svojo mrzlo perotjo.

Dunaju zastopniki deželnih odborov iz cele Avstrije, da se posvetujejo o saniranju deželnih financ. — Znani dr. Zapletal, velik učelnjak v biblijskih vedah, postane škof v Budjejevicah. — Tittoni in Aerenthal se snideta sredi julija.

Dnevne novice.

+ **Hribarjev podpis.** Dan na dan meče »Narod« v svet svojo laž o »kerikalno-nemški zvezi«. Izmišljuje si dogovore, ki jih nikdar ni bilo, podtika obljube, ki jih nihče storil ni, našteva »dejstva«, ki se nikdar zgodila niso in za katera ni ne sence dokazov. Molči pa kot grob o splošno znanem dejstvu, da imajo Nemci še danes v rokah pisмено pogodbo, na kateri se blišči poleg drugih liberalnih podpisov, tudi čirčarasti junaški podpis neprekosljivega Ivana Programa Hribarja. Vsled te pogodbe sede liberalci v deželnem šolskem svetu in v deželnem odboru, in vsled te pogodbe je Ivan Hribar še danes zavezan, dati Nemcem »primerno zastopstvo« v občinskem svetu ljubljanskem. To je resnica, in če je Hribar mož-beseda, mora to javno priznati, ne pa pustiti, da njegovo glasillo piše nasprotno. Ali ni res, Hribare?

+ **Slovenski šahovci.** Svetovnoznan čški šahovski komponist dr. Jan Dbrnsky je zadet od kapi v govoru pri sodnijski obravnavi nagloma umrl dne 31. maja. Dokler in kjer se bo šah igral, posebno glede problemov, bodo vedno slišali in čitali ime Čeha dr. Jana Dobrnškega. N. v m. p.! — Prirejatelj šah-dela v »Dom in Svetu«, A. Uršič, je dobil tretjo nagrado v mednarodnem turnirju v Kodanju (Kopenhagen). Iskreno častitamo vrlomu slovenskemu šahovcu, ki to plemenito igro tudi v Sloveniji tako častno zastopa!

+ **Nova stranka na Hrvaškem?** »Svetlost«, ki izhaja v Vinkovcih, poroča, da se je tam 23. maja zbralo več veleposestnikov, da osnujejo napredno agrarno stranko, ki bi se udeležila takoj prihodnjih volitev.

+ **Občinske volitve v Pulju in soc. demokracija.** Pod tem naslovom piše »Edinost«: »Shod deželna političnega odbora (istrske) soc. demokracije, ki se je vršil te dni v Pulju, se je bavil tudi z občinskimi volitvami v Pulju, ki se prično dne 14. t. m. oziroma v vprašanem, kako se imajo socialisti vesti pri teh volitvah. Po hudih napadih od strani govornikov na novo »gospodarsko stranko« je shod sklenil, da stopi v boj proti tej stranki ter pozove javno mnenje na borbo proti njej, ki hočejo baje še bolj utesniti itak že skrženo občinsko avtonomijo. Ta sklep so govorniki utemeljevali v glavnem s trditvijo, da se za gospodarsko stranko skriva reakcija, ki združuje mornarico in italijanske in slovenske klerikalce. Eden govornikov se je tudi čudil, kako da je mornarica sedaj razvezala kompromis, ki ga je skozi desetletja vzdrževala z italijansko narodno-liberalno stranko, dasi ni ta stranka danes nič bolj nacionalna in liberalna, nego je bila popred. Mi pa strmino na nedoslednosti soc. demokracije, ki danes jemlje v obrambo stranko, katere gospodarstvo je sam vodja italijanske soc. demokracije na javnem trgu v Pulju uprav uničevalno obsojal. — V sedanjem boju, ki ga je napovedala nova gospodarska stranka, ne gre nikakor: ne za politične ne za narodne cilje, še manje pa za utesnjevanje občinske avtonomije, ampak le za ozdravljenje škandaloznega občinskega gospodarstva!! Če soc. demokracije danes govore o boju reakcije proti svobodi, je to le gola pretveza in politični humbug, ki smo ga v zadnjem času že vajeni pri socialistih in ki naj pokrije suho dejstvo, da hočejo socialisti zopet enkrat rešiti tistega Rizija in njegovo italijansko stranko in to iz samega strahu, da ne bi tudi par Slovanov prišlo v puljski mestni zastop. Res — lepi socialisti!

+ **Občinske volitve** se bodo vršile v Gorici 8. t. m. za III., 11. za II., in 14. za I. volivni razred. Izvoliti bo treba devet zastopnikov.

Laška nacionalno-liberalna stranka kandidira dr. Veniera, tiskarja Jucha, Seppenhoferja, učitelja Franzota, Cescuttija in inženirja Glessicha.

— **Dunaj ob cesarjevem jubileju.** Dunajski župan dr. Lueger je naročil magistratu, naj pripravi predloge glede na določitev 10 milijonov kron za zgradbo novih bolnišnic, ki jih nameravajo zgraditi v bližini Lainza. Poleg bolnišnice pa izroči dunajski občinski svet cesarju še udanostno adreso, izda se spominjska medalja in priredi velika poklonitev otrok pred cesarjem.

— **Slovenska opera v Sarajevu.** Včeraj so peli »Rigoletta«. Uspeh je bil krasen, vsi pevci so peli svoje vloge izvrstno. Danes se bode pela »Lucia di Lamermoor«.

— **Delavska organizacija na Hrvaškem.** Pretekli teden je hrvaška vlada potrdila pravila 15 strokovnih delavskih društev, ki so preje obstajala dolgo vrsto 15 let kot tajna društva.

— **Stalno gledališče** nameravajo ustanoviti v Osieku.

— **Vinska trgateg v Dalmaciji** bode leštos, kakor kažejo vinogradi dosedaj, jako ugodna. Cenja staremu vinu, kolikor ga je še kaj v kletih, je po 48 K hektoliter.

— **Nesreča na morju.** Čoln, v katerem so se vozili po morju puljski podčastniki Kottek, Brabetz in Ziesler, se je prekucnil. Rešil se je le Brabetz, ostala dva sta pa utonila.

— **Jesenske vojaške vaje** rezervistov in rezervnih nadomestnikov se pri pehotnih polkih 7., 17., 27., 47., 87. in 97. vršijo od 20. avgusta do 8. septembra.

— **V državnem železniškem svetu** je član Ivan Hribar stavil predloge glede na pomikanje prostorov na postaji Kranj.

— **Požar.** Dne 4. junija, zjutraj ob pol dveh, pogorela je hiša vdojbe Ane Alan v Besni št. 1, župnije Prežganje. Pogorelo je vse do tal, ker je bilo leseno in po noči, niso mogli ljudje tako hitro priti. Zapalil je najbrž kak hudo bnež, ker je gospodinja slišala, da je malo prej nekdo skočil izpod strehe. Zavarovana je pri »Vzajemni zavarovalnici« v Ljubljani za 400 K.

— **Sprememba oprave pri orožništvu.** Po novih predpisih bode smelo moštvo nositi tudi čevlje na trakove; stražmojstru je pa tudi dovoljeno npsiti kolesarsko ogrinjačo (Radmantel), to velja pa samo za stražmojstre, kateri so opremljeni z pehotno častniško sabljo. Distinkcija stražmojstrov bode za naprej 1-3 cm širok obšiv iz srebne žice na ovratniku. Moštvo bode na patroljah tudi lahko nosilo mesto belih, temnosive rokavice; v goratih krajih se bode pa tudi smelo posluževati gorskih palic, oziroma snežnih obročev, kakoršni so v rabi pri ljudstvu dotičnih krajev.

— **Šest sinov — vojakov.** Iz Šmarje v Istri se nam poroča: Pisali ste o dveh očetih, ki sta dala po pet sinov v vojae. V Šmarji pri Kopru pa živi Andrej Hrvatin, ki je dal »službo cesarju vseh svojih šest sinov. Dva sta pri vojaki umrla, štirje so oženjeni v Šmarji.

— **Zveza lavantinskih dušnih pastirjev in katehetov** ima svoje letno zborovanje v četrtek, dne 13. junija t. l. v mali dvorani »Narodnega doma« v Mariboru. Glavna točka dnevnega reda je znana okrožnica nadsodišča v Gradcu glede nemških golic in sklepanje, kako enotno postopati z ozirom na znani odlok graškega nadsodišča ter varovati pravice našega naroda. Štajerska slovenska duhovščina je vedno znala braniti pravice narodove, storila bode tudi sedaj svojo dolžnost in svoje postopanje jasna začrtala. Vabijo se k zborovanju tudi neudi. — Odbor.

— **Slovenski organizisti.** Prva odborova seja slovenskih organizistov se vrši na Brezju dne 1. julija t. l. Prihod zjutraj z vlakom, nato sveta maša, pri kateri se poje. Spored zborovanja: 1. Pozdrav in poročilo predsednika. 2. Ureditev društvenih pravil. 3. Raznoterosti. — Gospodje odborniki se pozivljajo, da vsi pridejo k prvi važni seji, tudi gg. kolegi organizisti so dobro došli. Mogoči predlogi naj se naznanijo do 24. t. m. predsedniku osnovnega odbora J. Rusu v Št. Vidu nad Ljubljano. — Slovenski organizisti se ne udeležijo sestanka cerkvenikov, ki se vrši v tem mesecu na Brezju, kakor je bilo poročano.

— **Potesne sunke** so zabeležili v Trstu seizmografski aparati 5. t. m. zjutraj v veliki oddaljenosti.

— **Nesreča z avtomobilom v Trstu.** Avtomobil barona Petra Morpurga, katerega je vodil šofer Emil Radin je nekoliko poškodoval gospo Marijo Cuttin. Gospa ima na levem boku vsled udarca oteklino; mogoče da je poškodovano rebro.

— **Uspavalne cigarete v pomoč tatovom.** V Trstu se je predčerašnjim ponoči sprehal v ulici Belvedere lesni trgovec Anton Levstik, doma iz Kranjskega. Kar se mu približata dva neznanca in se jameta z njim pogovarjati. Ponudita mu celo cigareto in mu jo prižgeta. Anton Levstik kadi, toda kmalu se ga polasti spanec. Sede na cesto in takoj zaspi. Ko se zbudi, zapazi, da mu manjka ura, dva prstana in denarnica, v kateri je imel 3 krone. Tatovi so ga s pomočjo posebno za to pripravljene cigarete uspavali in ga potem okradli.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** poslala je slovenska narodna čitalnica v Clevelandu za narodni kolek 20 kron — ter naznanja, da bodo tamkajšnji Slovenci pisma kolekovali z narodnim kolekom ter ga v kratkem še naročili. — Slovenci! Posnemaite rodoljube v daljni Ameriki!

— **Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** naznanja tem potom na različna vprašanja, da Meškove razglednice razpošilja pisarna družbe sv. Cirila in Metoda sama — druge spomladanske pa glavni založnik Iv. Bonač v Ljubljani. — Slovenci, podpirajte to podjetje! Kupujte in zahtevajte povsod le Ciril-Metodove razglednice! — Vsem naročnikom nabiralnikov se uljudno naznanja, da družba nima sedaj v zalogi nabiralnikov, naroči pa novih prav kmalu in prav je, da se vsi tisti gostilničarji itd., ki imate javne prostore, po katerih se zbirajo naši rodoljubi, oglasite za nje in družba bode nabiralnikov tudi v tej množini preskrbela. Stari nabiralniki pa še tuintam tiče v zaprašenih kotih sami zaprašeni in pušcate jih brez dela in pustite, da ne vrše svoje naloge naši družbi v gmotni prospeli! No dan ž njimi!

— **Hotelska družba »Triglav«** v Bohinjski Bistrici otvori svoje prostore 1. julija. Hotelske zgradbe bodo slovesno blagoslovljene, kar bo izvršil č. k. župnik Piber.

— **Jugoslovanska akad. društva »Slovenija«, »Danica«, »Sava«, »Zvonimir«, »Jadran«** in srbska »Zora« prirede jutri, dne 8. junija v dvorani »Zur schönen Schätlerin«, IX. Sechsschimmelgasse 16 na Dunaju slavnostno sejo v čast prof. dr. Jovana Cvijiča, rektorja kraljevske srbske univerze v Beogradu. Obkleka navadna. Vstopnina za družino 3 K, za osebo 1 K, dijaki 40 vin. Začetek ob pol 9. uri zvečer. — Vspored: 1. Dr. Niko Županič: Govor o slavljenju. 2. Iv. Zajc: »U boj!« iz opere »Zrinjski«, poje zbor vseh društev. 3. D. Jenko: »Naprej zastava slave!« svira tamburaški zbor »Zore«. 4. *** poje g. Sv. Pisarevič s spremljevanjem glasovirja. 5. J. Bajič: Mornarska pjesma, poje zbor »Zore«. 6. Dj. Stojšić: »Srpske pjesme« (iz Macedonije), svira tamburaški zbor »Zore«.

— **Občni zbor kamniške podružnice »Slovenskega planinskega društva«** se bo vršil

v soboto, dne 15. junija t. l., ob pol 9. uri zvečer v hotelu Fischer v Kamniku. Z ozirom na važne točke dnevnega reda (tudi volitev odbora) je želeli, da se tega občnega zbora udeleže vsi podružnični člani.

— **Utopljenca** so našli dne 5. t. m. popoludne v Savi pod Zagorjem. Pravijo, da ima na vratu veliko rano. Več se izve v Polšniku.

— **Poročil se je dr. Živko Petričič** z gospodično Josipo Pavelič iz Gospiča.

— **Potres v Kostanjevici.** Kakor se opazovališču v Kandiji s Kostanjevice poroča, je bil istotam dne 3. t. m. ob 2. uri 40 min zjutraj občutiti kratek potresni sunek in sicer z navpičnim značajem.

— **Treščilo je** v Zemlju, župniji Podzemelj, v neko hišo, ki je pogorela.

— **Nesrečna smrt.** Krava je sunila Katarino Radoš iz župnije Radovica tako močno, da je vsled tega žena morala umreti in zapustiti svojo vrlo družino, kateri je bila vedno skrbna mati.

— **Letina v Belikrajini.** Prve črešnje so že rudeče, dasi je letošnja zima dolgo zadrževala vsak razvoj v naravi. Mesec maj je bil pa zato zelo gorak, in kar je bilo poprej za muhlenega, je prijetna majnikova toplota popravila. Polje in vinogradi obetajo obilno letino. Posebno trtje se je lepo obložilo z mladim zarodom, da je upati bogate trgatve. V župniji Metlika je še precej vina na prodaj, zlahka kapljica je, ki mora privabiti vinskih kupcev v Belo krajino. Ljudje bi jo pa tudi radi še drugim privoščili, da bi za njo kaj denarja dobili.

— **Čuden mož** je metliški gosp. davkar. Nemški nacionalce je, a kadar je treba udariti »klerikalce«, potegne jo vendarle z »narodno-naprednimi« liberalci in žrtvuje zanje magari celega poldneva, dasi se drugače ne utegne ob nedeljah in praznikih od svojega vestnega uradovanja odtrgati pol ure, da bi šel v cerkev ali prišel k procesiji velikonočni ali Telovji. Naj bi rajše gospod se še brigal za to, da ne bodo stranke brez potrebe z »opomini« nadlegovane in po nepotrebnem hodile v davkarijo. Le delajte proti ljudstvu, morda dobite pohvalo za to.

— **Dobro znamenje.** Dan pred državnozbornsko volitvijo je metliški župan g. Jutraž slovesno zatrdil, da naj ga vrag vzame, če bo volil Šuklieta. In res ga ni hotel voliti, ker se je menda bal, da bi ga ne vzel. Pa pravijo, da liberalci ne verujejo v vraga.

— **Iz Št. Vida nad Ljubljano.** Pevski zbor katoliškega društva za delavke v Ljubljani je obljubil svoje sodelovanje pri večerni veselici, katero priredi telovadni odsek Blaž Potočnikove čitalnice povodom javne telovadbe v nedeljo, dne 9. t. m.

— **Umor.** V Bagatiču pri Zemunu je kmet Danič umoril svojega očeta in brata.

Ljubljanske novice.

Ij **Mišjon v ljubljanski stolnici.** Kljub strastnim napadom, ki jih prinaša glasilo liberalne inteligence »Slov. Narod« na misijon in čč. pp. misijonarje, zre pošteno občinstvo ljubljansko mirno preko njih in prav redno prihaja v stolnico poslušat izborne govore slovečih govornikov. Zlasti večerne pridige so vrlo dobro obiskane. Sinoči je zopet prinesel »Narod« grd napad na misijon in kot odgovor na ta napad je bila zopet nabito polna stolnica pri govoru p. Volberta, ki je navdušeno govoril o zakramentu ljubezni. Koncem govora se je vršila slovesna sprava pred izpostavljenim Naisvetejšim. Ganljiv je bil prizor, ko je med spravnim govorom klečalo vse odlično občinstvo po stolnici, okrog velikega oltarja pa s prižganimi svečami stolni kapiteli z drugo duhovščino stolno in vsi gg. bogoslovci. Vmes pa je mogočno donel veliki zvon, ki je slovesno naznanjal sovražnikom cerkve, da bodo gotovo podlegli podlegli v boju zoper cerkev, kakor so še vedno. — Jutri v soboto bo tvarina misijonskih govorov sledeča: Ob 10. uri dopoldne: O krščanski družini; ob pol 5. uri popoldne: Socialno vprašanje, in ob pol 8. uri zvečer: Mati božja.

Ij **Ponesrečen bojkot.** Nove vrste bojkot si je izmislilo glasilo ljubljanskega naprednega Programa. »Narod« je namreč proglasil bojkot misijona v stolnici ter je starodavno in častljivo cerkev sv. Nikolaja udaril z interdiktom. Tako srednjeveške navade vlada je sedaj pri ljubljanskih liberalcih. »Narod« je dal vse tri patre kratkomalo na indeks ter pod najstrožjo strankarsko zavezo ukazal, da ne sme nobeden napreden mož, gospa ali gospodična priti poslušat teh od velikih liberalnih inkvizitorjev iz družbe prosvetljenih ljudi ekskomuniciranih jezuitov. Pa kaj se je primerilo? Čimbolj je »Narod« pisal, da ne hoditi v cerkev, tembolj napolnjena je bila vedno cerkev. Bojkot je padel v vodo, »Narod« se je s svojo ekskomunikacijo blamiral. Zato je pa začel s patri polemizirati in je začel dokazovati, da cerkev ni odpravila suženjstva. Laž na laž gromadi, da bi to dokazal. Kdo neki verjame, da so škofi in samostani imeli sužnje za obdelovanje zemljišč? S takim kulturnim zgodovinarjem se ni vredno prerekati. Ali ni vnebovpijoča sramota za vse naročnike »Slovenskega Naroda«, da plačujejo z dragim denarjem tako bedarijo?

Ij **Pod naslovom »Iz ljubljanske okolice«** mota neki žalostni junak iz Šmarje pri Ljubljani po »Narodu« strašno dolga kurja čreva v obliki neskončno dolgočasnih dopisov. Zdaj napada učiteljstvo, zakaj ne gre v boj za liberalno stranko. Ta čudni filozof naj pusti pri miru poštene učitelje, ki ne marajo s takimi »pisatelji« hoditi v Benetke! Naj ljudstva ljubljanske okolice ne zmerja, da je neumno in nezavedno, zato, ker takih prifrknjenih filo-

zofov neče poslušati. Enkrat jo je javno izkupil za svojo predrznost, in mi svetujemo takim liberalnim filozofom prav resno, naj se nikar iz kmečkega ljudstva ljubljanske okolice ne norčujejo! Ne le da se ljudstvo ne da zasmehovati v slabo skrupulanih povestih, tudi po »Narodu« se ne da zasramovati. Tisti ljubljanski prebivalci pa, ki podpirajo »Narodovo« ščuvanje na okolico, se naj pri teh filozofih zahvalijo, če bo začel »nezavedni« kmet premišljevat, komu naj nese svoje groše v mesto — komu pa ne!

Ij **50 let** je ravno danes, kar je bila trnovska župna cerkev posvečena od pokojnega knezoškofa g. Antona Alojzija Wolfa. Slovesno se bode ta jubilej praznoval na kresno nedeljo.

Ij **Marijanska moška kongregacija** s sedežem pri jezuitih, je priredila v sredo zvečer v mali dvorani »Uniona« prijateljski večer čč. pp. misijonarjem. Došla sta pp. Kolb in Volbert, p. Abel je bil zadržan vsled bolehnosti. Le prehitro nam je minil čas v družbi priljubljenih gg. patrov.

Ij **Graški orfej v Ljubljani.** Iz graških časopisov posnemamo, da sedaj angaževano oseboje jako ugaja in je program iz samih humorističnih, deklamatoričnih, instrumentalnih in godbenih točk sestavljen. Ravno to oseboje bode gostovalo v ponedeljek, 10. t. m., ob 8. uri zvečer v veliki dvorani hotela »Union« in se je nadejati jako zabavnega večera, ker je znana stvar, da uživa graški orfej med drugimi prvo mesto. Predstava se bode vršila pri ronaherskih mizah, vendar so tudi na balkonu in galeriji postavljeni stoli. — Prodaja vstopnic je prevzela trgovina J. Giontini na Mestnem trgu in trafika v hotelu »Unio«.

Ij **Simon Gregorčičeva javna knjižnica in čitalnica v Ljubljani** nam javlja, da se otvori jutri, v soboto, dne 8. junija.

Ij **Dachsova gostilna.** Včerašnji »Narod« je zopet našel ugodno priliko, da zlija svojo gnojnico nad to vseskozi pošteno krčmo, in pa nad g. Dachsom samim. Človek, ki ga je g. Dachs za časa brezposelnosti celo zimo na kredo redil in napajal, je šel v uredništvo »Naroda« in zaupal Malovrhu »velevažno« snov za sestavo napada na Dachsovo gostilno, češ, da je bil v njegovih prostorih insultiran. Pri celi stvari pa g. Dachsniti udeležen ni bil. Zato, če se pa dva gosta prepirata radi tega, ker je prinašalec omenjene snovi »Slov. Nar.« v svojega nasprotnika zagnal kozarec piva, pa vendar g. Dachsn ničesar ne more. Da bi pa trpel nekretnosti in pa pretepanje v svojih prostorih, pa od njega tudi Malovrh ne more zahtevati, ampak je krivdonosca kratkomalo odslovil. To je vse. Nadalje se očita g. Dachsu, da je prezadolžen. Nam se le čudno zdi, kako to, da k temu »prezadolženemu« možu vedno hodijo liberalci in drugi somišljeniki »Slov. Naroda«, da bi žiriral zanje, oziroma jim s svojim podpisom pripomogel do denarja. Vseskozi je pa to skrajna bedarija. »Narod« naj le pogleda po vrstah svojih somišljenikov-posestnikov, katerih je več hišnikov, kot pa hišnih lastnikov. Kar se pa tiče napadov na g. Dachsa kot uslužbenca Puntigamskega piva, naj pa »Narod« kar molči. On stori kot uslužbenec svojo dolžnost, in če bi zakrivil kako nepravilnost, ima mu to očitati le njegov šef, niti najmanj pa Malovrh.

Izpred sodišča.

Izpred tukajšnjega porotnega sodišča.

Iz revščine so si hoteli pomagati. Dne 13. februarja t. l. je bil France Zlebnik, železniški ključavničar v pokoju aretovan po orožnikih, ker je hotel v Kumerjevi gostilni v Goricanah plačati smodke s ponarejenim petkronskim komadom. Kakor Zlebnik trdi, je on, ko mu je bil petkronski tolar odvzet, 5 takih vrgel v Soro, en komad pa je za hrbtom orožnika v sneg spustil ter ga globoko v sneg pobasal. Takoj se je izvedelo, da je on v družbi nekega drugega moškega skušal na več drugih krajih ponarejen denar izdajati. Res se je dotičnega tovariša izsledilo v osebi Franceta Ocepka, ključavničarja iz Podkraja. Spoznala sta se v Florijanovi gostilni v Spodnji Šiški. Tu sta drug drugemu potožila svoje težave, ter je pri tej priliki Ocepek omenil, da bi se upal ponarejati petkronske komade, kar je že prej enkrat storil. Po dogovoru ga je vzel Zlebnik v svoje stanovanje, odkazal mu eno sobo za delavnico ter obvestil o tem svojo ženo, katera se je početkom branila, končno pa bila zadovoljna. Ocepek in Zlebnik sta vedno nemško govorila in delalo se je pri zaprtih durih. Zlebnikova žena je po naročilu obdolžencev v trgovini Schneider in Verovšek nakupila kositra, svinca, medi in železnega pleha, kakor nekaj potrebnega orodja, kar je stalo okoli 11 K. Zlebnik je dal Ocepku pristen petkronski tolar na razpolago, s tem je napravil model za vlijanje ponarejenega kovinskega denarja in pismenke za porobni napis. Veliko tolarjev se mu je pokvarilo, 15 boljših sta si pa on in Zlebnik med sabo razdelila. Ocepku se je posrečilo en tak tolar razpečati v mraku v Jesihovi gostilni v Spodnji Šiški. Z drugim tolarjem je poslal Zlebnik svojo hčer Miciko v Waissovo gostilno v Zgornji Šiški po 1 in pol liter vina. Marija Wais je tolar v veži od deklice sprejela in ga ni takoj spoznala, ter dala deklici po odbitku 1 K 20 vin, za vino 3 K 20 vin. nazaj. Dne 13. februarja zjutraj sta prišla oba obdolženca v Cirmanovo gostilno pri Št. Vidu. Zapitek je hotel Zlebnik plačati s ponarejenim tolarjem, katerega je pa gospodinja takoj spoznala za ponarejenega. Ocepek je še drugod skušal izdajati ponarejen denar, a se mu ni posrečilo, ker je bil jako slabo izdelan. Tudi nekaj drobiza po 20 vin, je iz svinca vžil, ki

pa ni bil za promet sposoben. Porotniki so bili le glede Franceta Ocepka za krivdorek, zato ga je sodišče na 18 mesecev težke ječe obsodilo. Franceta in Marijo Zlebnika pa oprostilo.

Kradel je kakor sraka. Dne 13. aprila t. l. prišel je k tukajšnjemu zlatarju Černetu neki delavec, ki je rekel, da se piše Jože Žerovnik ter ima več dragocenosti prodati s pripombo, da je to nekdo na številke zadel. Černe ga je odslovil z izgovorom, naj pride jutri, ker mora zlatnino in bisere natanko ceniti, nato pa je stvar ovadil policiji. Ta je dognala, da je te reči izmaknil Janez Mlačnik iz Zelenke Kaplje, ki je bil v službi pri baronu Evgeniu Müllerju na Bokavcah, svojemu službenemu gospodarju in tega gospej. Preveč bi bilo naštevati, kaj da je vse izmaknil, ker vse je bilo dobro, od dva vinarija vrednih žrebljev do 154 K vrednega poročnega prstana z briljanti, zlato brožo in zlatega križca, oba okrašena z briljanti, in tudi gotovine v znesku 852 K si je prisvojil. Privoščil si je več steklenic eksportnega vina ter tudi baroničini obleki ni prizanesel. On sam pravi, da si je sam naredil ključ, s katerimi je odpiral zaklenjene predale pisalnih miz barona in baronice. Kako pogumno da je kradel, kaže dejstvo, da je Jakobu Zadnikarju na Brdu prodal voz grajščinskega sena za 24 K. Izmaknil je baronu tudi sedlo ter ga prodal nekemu sedlarju z jermeni za 10 K. Obdolženec je pa v resnici potratno živel. Plačeval je z ukrađenim denarjem po gostilnah za svoje tovariše in jih je dvakrat tudi v gledališče peljal. Glede baronične obleke pravi Mlačnik, da jo je fantom za maskarado posodil. Zagovarja se tudi, da ni v gotovini toliko vzel, v kolikor se mu podtika, marveč vsega skupaj kakih 140 K. Baron Müller ga je imel za zelo poštenega; plačeval mu je 24 K mesečno pri prosti hrani in stanovanju, a vse to je bilo za njega premalo. Mlačnik je bil pa že nepošten, ko je še služil pri tukajšnjem trgovcu Stöcklu za slugo. Vzel mu je, kar se mu je moglo dokazati, raznih reči iz prodajalne, vredne 35 kron. Vse druge tatvine obdolženec odkrito priznava. Porotniki so glavnemu vprašanju na tatvino pritrdili ter ga je sodišče obsodilo na dve leti težke ječe.

Telefonska in brzoljavna poročila.

KRŠČANSKI SOCIALCI.

Dunaj, 7. junija. Ponedeljek se snidejo krščansko socialni državnozbornski poslanci, da se posvetujejo o vprašanju državnozbornskega predsedstva in koncentracije s konzervativci.

ČEŠKI SOCIALNI DEMOKRATJE.

Praga, 7. junija. »Pravo Lidu« naznanja, da češki socialni demokratje ne bodo stopili s skupnim češkim klubom v nobeno dotiko.

ŠKANDALI V OGRSKI ZBORNICI.

Budimpešta, 7. junija. Ko je prišel v zbornico rumunski poslanec Vajda, ki je svojčas baje ogrske poslance kruto razžalil, so se vršili burni prizori. Poslanci neodvisne stranke so Vajdo potisnili iz dvorane in ga zasramovali. Upili so: Brezdomovinski lopov itd.

ODLIKOVANJE.

Dunaj, 7. junija. Cesar Franc Jožef je odlikoval papeževega državnega tajnika Merry del Vala z velikim križem sv. Stefana.

IZPREMEMBA SISTEMA NA OGRSKEM?

Budimpešta, 7. junija. Več listov zatrjuje, da bo vzlic dementiranju po jubilejski slavnosti demisioniral ves kabinet. »Nap« poroča, da je srbski patriarh Branković v sinodi prebral neko pismo Khuen-Hedervaryjevo, ki pravi, da se ho na Ogrskem izpremenil ves sistem. Koalijska vlada ni več mogoča, ker noče in ne more izvesti vojaških zahtev, katere krona zahteva. — Demonstracije za splošno in enako volivno pravico ob prihodu cesarjem v Budimpešto se je udeležilo 12.000 delavcev. 11 delavcev je policija zaprla.

DUMA.

Peterburg, 7. junija. Duma je izjavila, da je poročilo poljedelskega ministra o izseljevanju v Sibiriji nedostatno. Ko so kadeti predlagali, naj se na dnevni red postavi reforma lokalnih sodišč in od dnevnega reda odstavi vprašanje o amnestiji in odpravi smrtnih kazni, sta levica in desnica skupno glasovali proti kadetom.

Peterburg, 7. junija. Car je odgovoril Turiševiču, ki ga je pismeno prosil, naj dumo razpusti, naj se ne vmešava v vprašanja, o katerih ima edino le car odločiti.

NEMIRI NA KITAJSKEM.

Peking, 7. junija. Uporniki so v Vušanu uničili misljonsko postajo.

Lepo prijazno
posestvo

na Sp. Štajerskem za enega duhovnika, oficirja ali uradnika v pokoj, komaj 85 m od podružniške cerkve Marija Botričena. šest minut od farne cerkve v trgu St. Jurij na malem griču, z lepim razgledom, zdrav in prijeten kraj, je na prodaj. Obstoji iz 1 hiše s 4 sobami, 1 kuhinjo, 1 kletjo ter 1 hlevom za 5 goved in približno 5 1/2 oralov zemljišča, namreč 2 1/4 orala vinograda iz novih ameriških, dobro požaljenih vinskih trt, v lepem stanu, 3 1/4 orala njiv in travnikov, 150 kosov sadnega drevja in še 80 breskovih drevces.

Kupci naj se blagovolijo obrniti na posestnika Franc Karlin v St. Jurju ob juž. železnici, Štajersko.

Prva domača slovenska pivovarna **G. Auerjevih dedičev**

Ustanovljena leta 1854.

v Ljubljani, Wolfove ulice šte. 12

Štev. telefona 210.

prilporeča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje izborni

2469 150-35

marčno pivo v sodcih in steklenicah.

Razglas.

Dne 23. t. m. ob 4. uri popoldne oddala se bode potom zniževalne dražbe

zgradba vodovoda

v vasi Dolenje. Dražba se bo vršila na lici mesta. — Cena je prevdarjena na 9108 K 88 vin. in se ta cena ne zviša.

Za najboljšega ponudnika se bode imelo onega, kateri bo označeno ceno največ znižal. Vsak ponudnik ima položiti vadij v znesku K 455. Zdražitelj dela bode moral zvišati vadij do 10% dotične zdražnine. Načrt in prevdarek si lahko vsakdo ogleda v občinski pisarni v Jelšanah med uradnimi urami.

Županstvo občine Jelšane v Istri,
dne 4. junija 1907.

1285 2-1 Valenčič, župan.

Proda se lepo, obširno posestvo

z obdelanim poljem in z vsem gospodarskim poslopjem in orodjem ter z velikim gozdom na Sp. Štajerskem. — Več se izve pri lastniku **Alfonz Šket-u** v Dramljah na Sp. Štajerskem.

1274 3-1

Stanovanje z dvema sobama in prikljinami išče družina s 5 otroci za avgust, če mogoče v pritličju. Cena ne čez 400 K. Ponudbe na upravništvo »Slovenca«.

1284 3-1

VABILO

na

redni občni zbor

„Mlekarske zadruge v Rovtah pri Logatcu,

registr. zadruge z omejenim poroštvom“, ki se bo vršil

v nedeljo, dne 16. junija 1907, ob 3. uri popoldne v prostorih kmet. društva v Rovtah.

Dnevni red:

1. Poročilo o delovanju v pretečenem letu.
2. Potrjenje računskega zaključka za l. 1906.
3. Volitev predstojništva in nadzorništva.
4. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

1276 1-1 predstojništvo.

1271 **Takoj se sprejmeta** 3-3

dve spretni šivilji

Wolfve ulice 5, II. nadstr.

Strojnika

(mašinista) sprejme takoj **Ivan Labret p. Kranj.**

1275 3-1

Graški orfej v Ljubljani!

V ponedeljek, 10. junija ob 8. uri zvečer v dvorani hotela »UNION«

Kabaretni večer

celotnega občja graškega orfeja. — Na programu so: resne, humoristične, pevske, instrumentalne in deklamatorične točke.

1292 2-1

A. Tittel, ravnatelj.

— Samo enkratno gostovanje. —

Težaki in vozniki

se sprejmejo takoj proti dobri plači pri novi zgradbi „Ljudske posojilnice“ na Miklošičevi cesti nasproti hotela UNION. Sprejmejo se na stavbišču ali pa v pisarni na Marije Terezije cesti št. 10. 8-6 1246

V Begunjah pri Cerknici se potrebuje

organista

Služba znaša 400 K na leto in prosto stanovanje z vrtom. Kak rokodelc bi imel dovolj dela.

1268 3-2

Fr. Dimnik, župnik.

„Andropogon“

(Iznajditelj P. Herrmann, Zg. Poljskava.)

je najboljši, vsa pričakovanja prekašajoče sredstvo za rast las, katero ni nikako sleparstvo, ampak skozi leta z nenavadnimi uspehi izkušena in zaupljivo neškodljiva tekočina, ki zabrani izpadanje las in odstrani prahaje.

Značilno je, da se pri pravilni rabi že čez 4 do 5 tednov opazi močna rast las, kakor tudi brade, in imajo novo zrasli lasje pri osivelih zopet svojo nekdanjo naravno barvo. — Mnogoštevilna priznanja. — Cena steklenice 3 krone. — Dobi se v vseh mestih in večjih krajih dežele.

Preprodajalci popust!

Glavna zaloga in razpošiljatev v Ljubljani pri gosp. **VASO PETRIČ-u.**

V zalogi imajo tudi gg.: U. pl. Trnkcezy in Anton Kanc v Ljubljani, M. Rant in Ant. Adamič v Kranju in lekarna „pri angelju“ v Novem mestu. 873 52-50

Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana - - - Starl trg šte. 10

Prilporeča svojo trgovino s klobuki in čevlji

Velika zaloga
Solidno blago
Zmerne cene

949 80 se dobé le pri

SINGER Ko.

akc. družba za šivalne stroje

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta.

Svarimo s tem najnujnejše svoje odjemalce pred šivalnimi stroji, ki jih ponujajo drugi trgovci pod imenom „izvirne Singerce“. Ker mi svojih strojev nikdar ne oddajamo takim trgovcem, obstoje taki „izvirni Singerjevi stroji“ k večjemu iz starih rabljenih, iz tretje roke dobljenih šivalnih strojev, za katere ne moremo niti prevzeti kakšnega porošstva, niti doposlati posamnih delov.

Iz proste roke se prodaja

krasno posestvo

obstoječe iz 2 hiš, katerih jedna se da poljubno razdeliti, gospodarskega poslopja, krasnega in velikega sadnega vrta, njiv in lepega senčnatga dvorišča.

Posestvo je oddaljeno 10 minut od kolodvora, ter je pripravno za kakega podjetnega poljedelca, obrtnika ali kakega pensionista, kakor tudi podjetnika.

Plačilni pogoji so jako ugodni. — Več se izve pri lastniku **F. Flerinu, trgovcu v Domžalah.** 1277 5-2

Rogaški „Styria“=vrecle

Zdravilna voda proti Zdravniško oteklini v želodcu in krčem, Brighthovemu priporočena! vnetju ledvic, katarom v grlu in krhlju, vželođu in črevih, diatezi, zaprtju, učinki! 1949a 1-1 boleznih na jetrih itd.

Dobiva se pri tvrdkah: **M. Kastner in Peter Lassnik**

Nepremačljive pelerine

(za turistiko in lov)

iz velblodje dlake ali lodna, za gospe, gospode, deklice in dečke v **najboljši kakovosti**, prilporečata

☒ po solidnih cenah ☒

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice 9.

965 10-5

Podružnica v Spljetu.

Delniška glavnica: K 2.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2 : : :

obrestuje

vloge na knjižice in v tekočem računu od dne vloge do dne vzdiga po 4 1/2 %.

Rentni davek plača banka sama.

Sprejema zglasila za subskripcijo deležev snuječe se »Hotelske družbe z omenjeno zavozo Triglav« po kron 500.—, 1.000.—, 5.000.— in 10.000.—.

Podružnica v Celovcu.

Rezervni fond: K 200.000.

Podružnice:

Praga s menjalnicami: Graben 25, Mala strana, Most ulice 17, Baden, Brno, Opatka Lipa, Opatka Kamalica, Moravski Kumburg, Hódling, Novi Jelen, Pízen, Svítava in Liberec.

Menjalnice na Dunaju:

I. Wellzeile 10, II. Taborestrasse 4, III. Ungargasse 77 (vogel Renoweg), III. Löwengasse 27, IV. Wiedner Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnerstrasse 88 a, VI. Gumpendorferstr. 22, VII. Mariahilferstrasse 76, VIII. Lerchenfelderstrasse 132, IX. Alserstrasse 32, X. Favoritenstrasse 50, XVIII. Währingerstrasse 82, XIX. Döblinger Hauptstr. 33, XIX. Hauptstrasse 22.

Menjalnična delniška družba 45 150-92

„MERCUR“

Dunaj, I. Wellzeile 10.

Akc. kapital K 20.000.000. Reser. sklad K 8.500.000

Najkalantnejši

nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnih, srečk, deviz, valut in denarja.

Zamenjava in eskomptiranje

isrečanih zastavnih in obligacij, srečk in kuponov.

Angleški časnikarji na Kranjskem.

Angleški časnikarji, okoli 40 gospodov in dam se je pripeljal iz Gorice s posebnim vlakom v Bohinjsko Bistrico v sredo ob 8. uri zvečer. Na kolodvoru v Bohinjski Bistrici so jih pričakovali v imenu kranjske »Deželne zveze za promet tujcev« predsednik zveze gg. pl. Trnkoczy, Prosenc in dr. Marn, v imenu Bohinjcev gg. župana iz Bohinjske Bistrice in Srednje Vasi, gg. župnika Piber in Berlic ter gg. nadučitelja Humek in Rihteršič, mnogo Bohinjcev in Bohinj v narodni noši. Bohinjska Bistrica je bila okrašena z mlaji in narodnimi našimi zastavami, v dokaz, da so tu slovenska tla. Med potom je prebivalstvo angleškim časnikarjem metalo šopke v vozove in jim navdušeno klicalo »slovenski živio!

V imenu deželne zveze je angleške časnikarje priskrčno pozdravil predsednik deželne zveze g. Trnkoczy v slovenskem, nemškem in angleškem jeziku, v katerem jim je srčno zaklical »I wish you a hearty welcome!« (Želim vam srčno dobrodošlico!) Na pozdravu se je v nemškem in angleškem jeziku zahvaljeval vodja angleških časnikarjev g. Backer, nakar so se angleški časnikarji v 40 vozov — 10 voz je bilo same prtljage — odpeljali k Bohinjskemu jezeru v turistiški hotel, kjer je bila angleškim časnikarjem prirejena večerja.

V turističnem hotelu je angleške časnikarje pozdravljala okrajni glavar g. pl. Detela, povdarjajoč, da med Angleži in deželo Kranjsko obstojajo že stare simpatije. Anglež Sir Humphrey Davy (o tem znamenitem možu je imel pred letom dvoje predavanj v »Slovenski krščanski socialni zvezi« č. g. V. Steska. Ur.) je pred mnogimi leti seznanjal Angleže z lepoto dežele Kranjske. G. glavar je pozdravljala angleške goste z zagotovilo, da bo tudi naša dežela storila vse, da zadosti v teh lepih krajih vsem zahtevam udobnosti. G. Backer je odzdravljala povdarjajoč, kako ga je razveselil priskrben sprejem, posebno pa posebna priloga »Laibacher Zeitung«, katero jim je uradni list poslal že v Gorico. Povdarjal je, kako ga veseli priskrben odkritosrčen sprejem na kranjskih tleh, kjer jih je prebivalstvo tako srčno sprejelo, da jim je med vožnjo v Bohinjsko Bistrico metalo šopke v vozove. Posebno presenečenje je napravila deželna zveza s prekrasnim vizitjem, v katerem je v slovenskem, nemškem in angleškem jeziku turistiški popis najlepših krajev naše dežele in njene industrije, posebno z ozirom na Ljubljano in Gorenjsko. Gostom je ta dar, lepo delo g. Bonača, tako ugajal, da so zahtevali še več izvodov. Po srčni zahvali, izrečeni v slovenskih »Na zdar!« klicih, so se gostje podali počivat.

Včeraj, v četrtek jutraj je goste pozdravljala krasno vreme, ki je popolnoma uveljavilo krasoto našega Bohinja. En del gostov je jutraj napravil izlet po jezeru k Savici ter bil po splošnem zatrdilu očaran od veličasti jezera, Bohinja in njegovih gora. Gostje niso mogli prehaliti lepote Bohinja ter so zatrjevali, da jim ostane neizbrisni vtisk, ki ga jim je napravil ta del dežele slovenske. Angleški časnikarji so soglasno povdarjali, da med potom niso videli takih naravnih krasot, kot na tem delu naše države. Posebno so povdarjali, da so bili tudi drugod prijazno sprejeti, a tako srčno niso bili sprejeti nikjer. Drugod je bilo mnogo »komforta«, a takih odkritosrčnih pozdravov, tolike priskrčnosti niso videli nikjer. Obljubovali so, da bodo storili vse, da bo vedno bolj znana in priljubljena postala dežela Kranjska!

Ob 11. uri dopoldne je bil lunch, nakar so se gostje s posebnim vlakom ob pol 2. uri popoldne odpeljali mimo Bleda proti Dobravi. Med potjo se je nebo vedno bolj oblačilo. Biser dežele kranjske, Bled, jih je že pozdravljala zaviti v oblake in deževje. Vsled tega so opustili gostje pot do Dobrave, kjer jih je pričakovalo 150 Gorenjcev in Gorenjk v narodni noši. Tudi pot skozi Vintgar so vsled deževja le neradi opustili. Škoda — Gorjanci so imeli pripravljen velesijajen sprejem!

Slavnost po bleškem jezeru je popolnoma pokvaril dež. Iz Ljubljane in Kranja je prišlo s posebnim vlakom, ki je pripeljal seboj pones slovenske pesmi »Glasbeno Matico« z njenim mojstrom Hubado, okoli 300 gostov. Tudi iz Trsta, Goriškega in drugih krajev je bilo na Bledu vse polno gostov. Deževalo je neusmiljeno. Vsem se je poznala žalost, da ne moremo pokazati Bleda gostom v polni njegovi krasoti. Razume se, da je vsled dežja morala izostati tudi čarobna razsvetljava jezera. — Zvečer ob pol 8. uri so se zbrali angleški časnikarji s svojimi damami v salonu hotela »Luisenbad«, kjer jim je blejsko društvo za promet tujcev priredilo slavnostno večerjo ter so bili postreženi tudi z najboljšimi kranjskimi vini. Goste je v angleškem jeziku pozdravila v kranjski narodni noši Američanka gospa Hanser, nakar je godba goriškega polka zasvirala cesarsko pesem.

V imenu občine je goste pozdravljala župana bleški g. Rus samo v slovenskem jeziku. Izročal jim je pozdrave vseh sodeželanov ter jih zagotavljal, da jih tako kot naš narod z odkritosrčno ljubeznijo ne bodo pozdravljali nikjer.

V krasno angleščino je prevedel govor g. župana oskrbnik graščine g. barona Codelija, g. Avgust Krulac, ki je poleg g. dr. Mandla in njegove gospe soproge z izbornim znanjem

angleščine bil gostom na poti po Kranjskem ves čas požrtvovalno na razpolago.

G. Peternel je pozdravil goste v slovenskem jeziku v imenu blejskega društva za promet tujcev.

Govorilo je več angleških časnikarjev, ki so vsi navdušeno proslavljali lepoto naše dežele in ljubeznivost njenih prebivalcev.

Višek prireditve je bil nastop zbora »Glasbene Matice«, katerega pevke in pevci so v največjem dežju čakali na nastop več ur in pa nastop skupine narodnih noš. »Glasbena Matica« je mojstrski pela več naših narodnih pesmi in »Nazaj v planinski raj!« Angleži so bili ob finem prednašanju presenečeni in navdušeni ter so »Glasbeni Matici« burno klicali »Nazdar!« in »Živio!«

G. Backer je v imenu Angležev zahvaljeval se zboru, rekoč, da vse goste iskreno veselijo, da so slišali lepe slovenske glasove. Slovani so nam pokazali pot do umetne glasbe. Vaše petje je podobno krasni godbi, katera vam prihaja iz srca in je tudi nam v srce segla! Zbor »Glasbene Matice« je mahal dragim gostom navdušeno z robci in po dvorani je donel iz slovenskih ust in ust angleških gostov srčni slovenski »Živio!«

Angleški gostje so prenočili na Bledu ter so se danes v petek ob 9. uri dopoldne odpeljali v Celovec.

Povdarjamo kot zelo značilno dejstvo, da so angleški časnikarji na Bledu govorili samo angleški ter so izjavljali, da na slovenskih tleh ne govorijo nemški. Bili so tako vzradoščeni vsled priskrbenega sprejema, da so jeli plesati s kmečki dekleti in so vrlo plesali do 2. ure jutraj.

Kar se tiče petja »Glasbene Matice«, so se angleški gostje zanimali za vsako točko in izpraševali za besedilo pesmi. Med angleškimi časnikarji je bilo mnogo pevcev, ki so prosili, naj se jim preskrbe partiture. Gospod Backer je dalje časa govoril z gospodom vodjo Hubadom in se mu navdušeno zahvaljeval, da je 130 slovenskih pevcev in pevk »Glasbene Matice« pripravilo angleškim časnikarjem tako velik glasbeni užitek. Angleški časnikarji so odkrito izjavljali, da so slišali že mnogo zborov, a tako dovršenega petja še niso slišali. »Glasbena Matica« je tudi v angleškem svetu priborila slavno ime slovenski pesmi. Slava ji!

Za promet tujcev v naši deželi je obisk angleških časnikarjev nedogledne važnosti. Aranžma deželne zveze za promet tujcev je bil vzoren. Zato mu bodi priznanje in zahvala!

V Lurd in Rim!

Slovenci krščanski! V Lurd se že napravljamo dolgo časa. Bili so sicer v teku petdesetih let ondi že mnogi posamezni Slovenci in tudi cele večje skupine, toda pravega narodnega romanja slovenskega v Lurd še ni bilo.

Prihodnje leto — 1908 — bo 50 let, kar se je prikazala sveta Devica in kar vrejo ljudje tja. Če kdaj, je sedaj ugoden trenutek tudi za nas, da izpolnimo že davno gojeno željo. In to bomo tudi storili. Stori v zvezi z brati Hrvati. Ako nas bo dosti, napravimo vsak svoj vlak — oba ob enem času — ako ne, se združimo oboji v en skupen vlak.

Romanje je torej zagotovljeno, ker ni odvisno od števila udeležencev. Kolikorkoli jih že bo, pojdejo. Ni se torej bar da bi se namera zopet podrla.

Vršilo se bo romanje kn. u spomladi, najbrž meseca maja, ko še ni velike vročine, na polju pa še ne presilnega dela.

Razume se, da mimogrede obiščemo tudi Paray le Monial, kjer se je razodelo Srce Jezusovo blaženi Marjeti Alakok. Tudi v Švici se mimogrede ustavimo na sloveči božji poti Marija-Einsiedeln.

Cene se bodo pozneje naznanile, ko bodo dogovori s podjetnikom končani. Zaradi lažjega pregleda in uredbe se pa želi in prosi, naj bi se udeležniki pričeli oglašati takoj. — Oglasila sprejema upravništvo »Slovenca« v Ljubljani.

Prosimo torej, naj se oni, ki so že odločeni iti, kaj prigrase; oni, ki pa še niso odločeni, naj premišlujejo o tem, in ko so se odločili, naj naznanijo precej.

V jeseni, meseca septembra, o priliki zlate maše svetega očeta, pa pojde nekaj zastopnikov naših mladeniških organizacij v Rim, kjer bodo zborovali odposlanci vseh narodov. Mladeniška organizacija (Marijine družbe, izobraževalna društva in druga) ni zlepa kje tako izpeljana, kakor pri nas. Zato je pa prav, da se v zboru drugih pokažemo tudi mi.

Seveda bodo mogli to pot narediti le premožnejši mladeniči. Nekaj takih je pa tudi po naših družbah in društvih. Do onih tedaj, ki to lahko zmorejo, se obračamo, da naj sprejmejo častno opravilo zastopnikov slovenskih krščanskih mladeničev pred svetim očetom, in naj se odločijo za pot v Rim. In kakor hitro se odločijo za to, naj tudi sporoče, da vemo, na koliko smemo računati. Čim prej, tem boljše! Oglasilo sprejema upravništvo »Bogoljuba« v Ljubljani.

Na noge torej, krščanski mladeniči slovenski, v večno mesto — pred svetega očeta, da tam izrazite in poklonite udanost in ljubezen vse slovenske mladine do svete Cerkve!

Kmetija ne nese!

(Dopis.)

O tem so se 14. maja temeljito prepričali notranjski in drugi »neodvisni kmetje«. Da bi imeli vsaj nekaj več upanja na zmago, so se

oblekli vsi stari liberalni velmožje v hlače »neodvisnih« kmetov. Pokmetil se je gostilničar Arko, ki se drugače posebno razume na kravji zvonce, pokmetil se je bogati Dekleva in drugi velmožje. Strasten kmet je bil graščak Majar, ki je tudi namenjen za kandidata. Največ »kmetov« je postalo v Ilirski Bistrici. Vsa bistriška gospoda je zagrabila za politično motiko »neodvisnih kmetov«. Videli smo tam najboljši »kmete« — že imena pričajo o tem —, same prvoborilce za sveto »kmetisko« stvar! Pokmetilo se je vse, kar se čuti malo bolj »vzvišenege«, in kako vztrajno so samo bistriški »kmetje« kmetovali, nam dejstva govorijo. Od 1. marca pa do 14. maja so orali, sejali in kopali, da se je z jezikov in podplatov vse kadilo. No, po 14. maju so v kot pometali orala in motike. Najbolj žalostno za propadle »kmete« je to, da so plačali davek kar za 6 let naprej. Plačali so samo za pošiljanje »Notranjca« ob času volitev 200 K., koliko so pa plačali k temu doklad za letake, lepake, »Svobodno misel« in dijete možu, ki je raznašal te stvari? Davki so bili veliki, koliko je bilo pa truda samo z obdelovanjem »neodvisnega polja«. »Neodvisni kmetje« so tako delali, da so se jim naredili žulji, ne na rokah, ampak na — jeziku in podplatih. Na pomoč so prišli tudi kmetje iz Ljubljane, oblečeni v »neodvisne« hlače. Toda eden teh ljubljanskih »kmetov« je že na shodu v Bistrici pokazal, da je preoblečen frakar. Uverjeni so bili popolnoma, da bo njih delo rodilo sad. Tembolj jih je presenetil 14. maj in jim dokazal, da so se zastoni preoblekli v kmete. Ko bi si bili nabavili vsaj »bukove« hlače, potem bi bili vsaj nekatere kmete prepričali, da delajo v resnici pokoro za svojo frakarsko ošabnost. Samo v »bukove hlače« je bilo treba zlesti raznim Lojzatom, Jožetom, Albertom in drugim, pa bi bili gotovo rešili »kmetisko« čast, kajti volilci bi bili videli vsaj raskave hlače, če so že roke gladke. Vsa notranjska »neodvisna kmetija« ni mogla rešiti »kmeta« v fraku. »Neodvisniki« so vsled tega silno potrli. Pokmetili so se, zraven ponižali svoj »Zlahtni stan« s tem proroškim izrazom in sedaj ta nevhvaležnost. Čez šest let se bodo baje nazvali »Naša stranka«. Tako bo najbolj prav za vse. Vsakdo bo lahko rekel: To je »Naša stranka«. Pokmetili se ne nameravajo nikoli več, ker »kmetija« ne nese dohodkov, le »davke« je treba plačati velike, zraven se pa truditi za žive in mrtve.

Znanstvo in umetnost.

* Nova knjiga. — O prvinah in spojinah. Osnovni nauki iz kemije, rudninoznanstva in hriboznanstva. S posebnim ozirom na hranitbo pitomih rastlin spisal Frančišek Štupar, tajniški pristav c. kr. kmetijske družbe kranjske, Ljubljana. Natisnila »Učiteljska tiskarna«. 37 podob, 144 strani. — V oceni te knjige, katero pošila gospod F. Štupar listom v ponatis, čitamo naslednje: »Že zdavnaj se je v kmetijsko-strokovni literaturi živo čutila potreba po knjigi, ki bi kmetovalcem podajala vsaj najvažnejše nauke iz kemije.« To je brez dvombe gola resnica. Če pa vprašamo: Ali je res gori imenovana knjiga odpomogla temu nedostatku, moramo to vprašanje kratko malo zanikati. Kmetovalec, ki ni dovršil kake boljše kmetijske šole, ali pa štirih razredov srednjih šol, te knjige gotovo ne bo razumel. Ogromna večina naših kmetovalcev dovršila je kvečjemu ljudsko šolo in za take ljudi morajo biti knjige vse drugače pisane, kot je pisana omenjena knjiga. Kemijska pisava, tolnačenje kemijskih preosnov je za človeka, ki se ni učil v šoli kemije, nerazumljiva. Kakšnega pomena so na primer vstrojni znaki raznih ogljikovodikov, alkoholov, etrov, organskih kislin itd. za našega kmeta? Kdor hoče razumeti na strani 63 in 64, kako se raztvorja kalijev živec, itd., mora brez dvombe kemijo in rudninoslovje že precej dobro študirati. Gospod F. Štupar razlaga nadalje trigliceride ter razvija po dve vrsti dolge formule; to in drugo je pač gradivo za zrelostne izpite za realce, a ne za praktičen pouk našim gospodarjem v kemiji. Knjiga kar mrgoli samih kemijskih formul. Kemijski del te knjige ima tudi več napak, tako se smatra na primer v njej vrenje ali kipenje sladkorja kot kemijski, a ne kot biološki proces. Glede rudnin in hribin je omeniti, da gosp. F. Štupar navaja take rudnine in hribine, kakoršnih v slovenskih krajih sploh ni; dočim nasprotno takih rudnin in hribin, ki so ravno za naše kraje važnega pomena, niti omenja ne. O kremenjakih (kremenjakih sprimkih), ki tvorijo na Kranjskem v karbonski tvorbi cele hribe, gospod F. Štupar niti ne pove, kje se nahajajo in o grintavcu in apnencu pove samo, da se v mnogih krajih nahajajo. Kje? Tega seveda kmetovalcem ni treba znati. Pri nas imamo mnogo vrst različnih apnencev in to posebno na Krasu. Teh gosp. Štupar niti ne omeni. Nadalje čitamo v knjigi: »Popolnoma čist apnec je redek«, kar pa ni resnica. Na Krasu imamo dosti apnencev, ki so domalega kemijsko čisto ogljikovo kisl apnec. O fosfatu izvem iz te knjige, »da je za kmetijstvo zelo važen. Kjer se nahaja v večjih množicah, ga kopljejo in podelujejo v superfosfat.« A kje se fosfat nahaja in kje ga kopljejo, ni povedano. Navesti bi bilo vendar treba, da pri nas ni fosforitov, a da jih je mnogo v Podolju (Rusko), v Algiru v severni Afriki, Floridi itd. Rudninski superfosfat, ki se v naše kraje nvažuje, izdelujejo iz algijskih fosforitov itd. Pri hribinah opisuje gospod F. Štupar tudi trahit, fonolit in melafir, teh hribin pa v naših krajih sploh ni; nasprotno pa hribin, ki se pri nas nahajajo, na primer: diabasporfirit, andesita, dacita, sericitnih skriljavcev i. dr., se ne omenja ne.

Vsaj mislimo, da je knjiga pisana za naše kmetovalce, torej se mora ozirati v prvi vrsti na mineraloške in petrografske razmere naših krajev in ne na nemške. O peščenjakih, katerih imamo na Štajerskem in Kranjskem več vrst, od katerih so na primer eocenski peščenjaki na Notranjskem in Primorskem za kmetijstvo važnega pomena, nam gospod Štupar ne vé kaj povedati. Porcelanka, katere pri nas ni, je v tej knjigi opisana; a o kaolinu iz Črne doline pri Kamniku ne izvem ničesar. Pri glini se ne omenja niti diluvialna glina na Dolenjskem, niti »terra rossa« na Notranjskem, akopram sta obe za kmetijstvo prevažnega pomena. Kakor čitamo v predgovoru, je knjiga pisana za kmetovalce in ker je v njej govor o rudninoznanstvu in hriboznanstvu, pričakovali bi v njej tudi poseben oidelek o »tloznanstvu«; a tega pogrešamo. Kakor smo že gori omenili, ni knjiga tako pisana, da bi se mogel kmetovalec iz nje naučiti temeljnih pojmov iz kemije, razum tega je tudi površno sestavljena ter se v njej kaže premalo strokovnega znanja. Gospod F. Štupar je prevel to knjižico iz nemških knjig; ker imajo pa Nemci mnogo za kmetovalca izvrstnih in poljudno pisanih kemijskih knjig, zbral bi si bil v ta namen lahko kako v resnici dobro knjižico.

* »Dom in Svet«. Leposlovju, znanstvu. Ljubljana. Leto XX. Štev. 6. ima naslednjo vsebino: Pod svobodnim solncem. Povest davnih dedov. — Spisal Fr. S. Finžgar. Druga knjiga. (Dolge.) — O srce, kdo ume te? Zložil A. Medved. — Vijolica. Zložil Griša. — Janez Bile, slov. pisatelj. Priobčil Viktor Steska. — Pota. Zložil Griša. — Iz temnih dni. Zložil Griša. — V žaru juga. Novela. Spisala Lea Fatur. — Na vlaku. Zložil Vekoslav Remic. — Jovan Cvijič. Biografska študija. Napisal dr. Niko Županič. — Mučenec. Zložil Anton Medved. — Hajdimo v Rezijo! Spisal I. Trnko. — Pod oljko in lavorom. Zapiski iz solnčne Italije. Spisal dr. E. Lampe. (Dolge.) — Domov. Zložil Vekoslav Remic. — Bela vrana. Slike iz narave. Spisal Milan Pugelj. — Književnost. — To in ono. — Šah. Prireja A. Uršič. — Slike: Cvetlični korzo v Opatiji. — Madona, Giovanni Bellini. — Ob povodnji na ljubljanskem barju. M. Jama. — Gorenjka. Po fotografiji. — »Najvišji« šola na Spodnjem Štajerskem. — Beduinke. — Napoli: Castell dell'Ovo. — Iz Beneške Slovenije: Moznica, Gemonia. — V azurni votlini na Capri. — Češki minister-rojak dr. Pacak. — Ivan pl. Zajc, hrvaški skladatelj. — E. M. Berthelot. — »Dom in Svet« izhaja prvega dne vsakega meseca. — Urednika: dr. Mihael Opeka za leposlovje, dr. Evgen Lampe za znanstvo in ilustracije. — Založnik in lastnik: Marijanišče. — Tiska Katoliška tiskarna v Ljubljani. — Naročnina: 9 K. za dijake 7 K. za Ameriko 25 dolaria, za Italijo 12 lir, za Nemčijo 10 M. Sprejema lastništvo in upravništvo v Marijanišču.

* Liturgika. Nauk o bogočastnih obredih svete katoliške Cerkve. S štiridesetimi slikami. Spisal Alojzij Stroj, spiritual v knezoškofškem semenišču v Ljubljani. Cena vezani knjigi 1 K 40 h. Založila »Katoliška Bukvarna«. Tiskala »Katoliška Tiskarna«. — Pod tem naslovom se je pred kratkim poslala v svet knjiga, ki so jo zlasti katehetje po meščanskih ali po osemrazrednih šolah že davno željno pričakovali. Gospod pisatelj, vrli katehet Al. Stroj, je vsled svoje znane marljivosti podal predmetu ono jasnost in točnost, ki je potrebna knjigam, ki služijo v podporo učeci se mladini. Zares! Razdelitev je vse skozi jasna in logična, besedilo je tako urejeno, da ne pove nič več in nič manj, kakor je potrebno vedeti dobro poučenemu katoliškemu kristjani o cerkvenih segah in obredih. Prav primerno se knjiga nanaša in naslanja na sedaj veljavni katekizem. Posebno vrednost pa ji dajejo slike, ki so jako srečno izbrane in lepo natisnjene. Mnogo jih je povzetih iz naših slovenskih razmer in so zato še tem bolj rabne in primerne za slovenske šole. — Knjiga je, kakor čujemo, od deželnega šolskega sveta že potrjena za meščanske šole. Bila bi pa tudi prav rabna za slovenske srednje šole — gimnazije in realce. Vsi katehetje pa jo bodo z velikim zanimanjem pregledali in jim utegne kot pomožna knjiga prav dobro služiti. Naj ne bo žal gospodu pistatelju za trud, ki mu ga je knjiga povzročila. Hvaležna mu bode mladina, ki se bo rada učila po tako rabni in lični knjigi. — »Katoliška Tiskarna« je svojo nalogo častno izvršila.

* Zvezdoslovec P. Braun umrl. 3. t. m. je v Radečund izdihnil sloviti zvezdoslovec, jezuit dr. Karol Braun, nčenec slavnega zvezdoslovca Secchija. Rojen je bil 1831 v Neustadtu na Hesenskem, ter deloval precej časa kot profesor fizike v Požunu. Od leta 1878 do 1884 je vodil škofjsko zvezdarno v Kaloši potem pa se je preselil v Marienschein. Izumel je več astronomskih in meteoroloških orodij, kot posrebrno kovinsko zrcalo, nefoskop, trigonomet, elipsograf itd. V znanost je uvedel novo metodo za neposrednje fotografiranje solčnih peg in določitev srednje zemeljske plasti. Izmed njegovih del slovi najbolj »Kosmogenija« in poročilo o njegovem delovanju v Kaloši. Leta 1885 je rešil američansko nalogo o nekem svetskem vprašanju; rešitev vprašanja ni smela obsegati več kot 3000 besed. Skoro trideset let je preživel slavni učenjak v Kumbergu, kjer je sestavil posebno solčno uro. Bil je pristaša Kant-Laplacejeve teorije, katero je z nekaterimi izpremembami zopet spravil do veljave, ter sodeloval dolgo vrsto let pri časopisu »Natur und Offenbarung«.

* »Svatobora«. Češko literarno društvo, ki obstoji že 45 let, je imelo svoj občni zbor, na katerem se je poročalo, da ima društvo že en milijon kron premoženja. Predsednik mu je Alojzij Jeršek. Iz ustanove Frančiška Palca kega se izdajajo »Prameni dejin českých«, podobno delo, kakor dr. Kosovo »Gradio«, ki ki ga pri nas izdaje »Leonova družba«. »Pramenov« je izšlo že šest knjig.

Štajerske novice.

š Smrtina obsodba pred mariborskim porotnim sodiščem. Pri porotni razpravi v Mariboru dne 5. junija je bil obsojen na smrt 30-letni kočar Tomaž Koren iz Sedlaška, njegova žena pa v dvamesečni strogi zapor zaradi sokrivde. Koren je zažgal dne 3. marca kočjo Jerneja Zajška v Kosmincah in ubil lastnika Zajška. Pri prvih poizvedbah so sumili požiga in umora tri brate Mlakar. Marljivo poizvedovanje orožniškega stražmojstra Skaze je pa dognalo, da je pravi krivec Koren, ki so ga prišli in dan pozneje zaprli tudi njegovo ženo. Korenova žena je izpovedala v zaporu dne 16. marca, da je požgal in umoril Zajška njen mož, dne 20. marca je pa obstal tudi zlačinec sam. Njej je priznal svoj čin in pokazal tudi denar, ki si ga je pridobil po svojih groznih zločinih.

š Zaprl so v Mariboru bivšega slugo grofa Coronini v St. Petru pri Gorici, Antona Possingerja, ker je ukradel grofu 24. majnika 1907 600 kron. Pri Possingerju so dobili le še nekaj kron. Ostali denar je pa zapravil ter si kupil zanj obleko.

š Mariborska policija je zaprla meseca majnika 59 oseb.

š Deželno-šolski svetnik je postal graški vseučiliški profesor dr. Ivan Harnig.

š Umrl je v Mariboru bivši geometer Rudolf Hriber, star 74 let.

š Iz zapora okrožnega sodišča v Konjicah je pobegnil 31-letni tat in postopač Janez Kresnik.

š Plaz je popolnoma podsul in podrpl planinsko kočjo »Nemško-avstrijskega planinskega društva v Savinjskih planinah.

š Stavkajo peki v Ptuj.

š Poštne razmere v Ptuj. V Ptuj so menda sami trdno nemški poštni uradniki in aslužbenici ali pa nočejo znati slovenskega jezika, ker ne poznajo slovenskih krajevnih imen. Vsled tega dobivajo naročniki slovenskih listov jako neredno pošiljave. Prosimo sl. ravnateljstvo v Gradcu, da odpravi ta nedostatek.

š Nesreča. V bližini Celja je 18. maja t. l. delavca Frančiška Sajovic pri premogovniku nakladala premog na voz. Ko je svoje delo končala je voznik Matevž Seme pognal konje ne meneč se za to, če je Sajovic še na vozu ali ne. Vsled tega je ta padla z voza, si polomila več reber in nevarno poškodovala na glavi.

š Počitniški tečaji za učitelje se bodo na graškem vseučilišču letos vršili od 5. do 24. avgusta. Štajerski deželni odbor je določil 600 kron za podporo štajerskim učiteljem, ki bodo obiskovali tečaje. Prošnje za sprejem v tečaje je do konca junija poslati na vseučiliščno kvesturo. Ker je na vseučilišču razpisanih deset prostih mest, naj se prošnje za brezplačni sprejem pošiljajo tudi na kvesturo. Glede brezplačnih stanovanj daje pojasnila graško učiteljsko društvo. (Gradec: Ferdinandeum).

š Umrl je v Štorah dne 3. t. m. zdravnik dr. Krištof Dietz. V Celju je umrl 5. t. m. uradnik južne železnice Miroslav Churfürst.

š Imenovanja v finančni službi. Štajersko finančno ravnateljstvo je imenovalo za finančne komisarje IX. činovnega razreda finančnega komisarja dr. Ladislava Fiala in finančnega concipista Ernesta Kubesa, Karola Willomitzer in dr. Jožefa Krauth. Finančnim concipistom X. činovnega razreda so imenovani: začasni finančni concipist dr. Jožef Kuntschky in finančni konceptni praktikantje dr. Frančišek Eller, Karol Prussig in Oton Fischreder.

š V St. Juriju ob Taboru je razpisano učiteljsko mesto. Natančnejša pojasnila daje Jos. Gosak, zač. voditelj tamka. Rok poteče 20. t. m.

š Umrl je v Konjicah pri svojem stricu gospod Al. Stepic, sin znanega posestnika iz Zabje vasi. Zapustil je ženo in pet nepreskrbljenih otrok.

š Umrl je v Kokarjih znani župan gospod Jernej Šestir.

š Izpred sodišča v Celju. 29letni kovač Janez Kapar je nastopil pri Sv. Lovrenču na Dr. p. kot eksekutor in živinozdravnik ter je ljudi ogoljufal za razne pristojbine. Mož ga je rad pil in je prišel tako daleč, da je nastopil to pot, ki bi ga naj privedla do denarja. Bil je obsojen v osem mesečno ječo.

Koroške novice.

k Celovška šulferajnska skupina je imela v nedeljo svoje občno zborovanje. Iz poročil posnamemo: Lani je razdal šulferajn za zgradbo šol, za zbirke in podpore učiteljem 28.131 kron. Da se zavaruje južna stran pri Železni Kapli, ki mora ostati nasip proti vednemu prodiranju »kranjskih prakov«, se je moralo odločiti društvo za velike žrtve, da kupi hišo, namenjeno otroškemu vrtcu. Šulferajn gradi nadalje otroški vrtec v Borovljah, ki bo stal 25.000 kron. Končno podpira šulferajn otroške vrtce v Velikoven, Pliberku in v Prevaljah. Šulferajn je izdal za Koroško, odkar obstoji, 287.808 kron, šulferajnovi dohodki na Koroškem so pa znašali 202.095 K 14 h. Za Avstrijo je izdal šulferajn kar obstoji nad 12 milijonov.

k Celovško porotno sodišče je oprostilo, kar se je sploh pričakovalo vsled znanih koroških razmer, urednika »Fr. St.« I. Ch. Lacknerja. Tožilo ga je zaradi razžaljenja časti društvo sv. Jožefa.

k Odprava poštnih pisem v Celovcu se je s 1. junijem preselila iz glavne pošte v kolodvorski poštni urad.

k Otvoritev borovelskega strelišča so praznovali s tem, da so priredili 5dnevno tekmovalno streljanje. Borovlje so slovenski kraj kjer je pač še veliko nemškutarjev, ki so seveda čutili potrebo, da žaliho ob tej priliki slovensko prebivalstvo s črno-rdeče-zlatimi izdajalskimi zastavami. Otvoritev borovelskega strelišča se je udeležil tudi koroški deželni predsednik Hein, okrajni glavar grof Goess in višji deželni strelec deželni odbornik baron Aichelburg.

k Radi podaljšanja železnice Šmohor-Koče v Zgornji Ziljski dolini se bode vršil od 17. do 19. junija komisijelni ogled namernavne črte.

k Iz Velikovca se nam poroča: Nagele je lahko ponosen na svoje »volivce«. Če so povsod tako delali, kakor v Tinjah, potem je imela velikovška družba popolno prav, da mu je »v čast« naredila bakljado. Kako so njegovi volivci »delali«, sledeči dokaz: Prihodnji torek, 11. t. m. stal bo pred tukajšnje sodnijo tinjski največji nemški agitator, po domače Pušnik zaradi prestopka § 5. volivnega reda. So pa še drugi taki junaki, ki so že naznanjeni orožništvu in katere bomo še naznanili. Tako vemo za ljudi, ki so gozdnim delavcem plačali kosilo, da so prišli Nagelna volit; vemo za ljudi in imamo prič, kako so po 30, 60 in celo — 90 K ponujali za glasove. Vse to naj bo uk za prihodnje volitve. Že sedaj, ko smo Nemčurjem samo malo stopili na prste, že vse kriči in vpije o »preganjanju in škodoželjnosti«, a Nagele je v svojih oklicih sam zahteval naj se vsakdo brezobzirno naznani; mi sedaj izvršujemo samo njegovo željo.

k Vpokojen je dvorni svetnik Proske, ravnatelj beljaške direkcije državnih železnic. Ravnatelj beljaške direkcije državnih železnic je postal ravnateljski namestnik dunajske direkcije državnih železnic Wagner.

k Strelsko slavnost so imeli od 29. maja do 3. junija v Borovljah strelci o priliki odprtja novega strelišča. Slavnost je tudi posetil deželni predsednik baron Hein.

k Progo južne železnice je podsul skalni plaz med postajama Möllbrücke-Sachsenburg in Sachsenburgom na 150m².

k Strela je ubila 28. m. m. v Rangersdorfu Petra Ledere, po domače Lorenc Peter.

k Izpremema na državni železnici. Beljaško ravnateljstvo c. kr. državnih železnic je imenovalo železniškim zdravnikom dr. Emila Friedjunga. V prometni oddelek ravnateljstva je vmeščen adjunkt Hugon Hierzegger. Upokojen je s 1. septembrom Peter Sluga na St. Vidu ob Glini.

Iz slovanskega sveta.

sl O šolski omiki na Ruskem je podal v državni dumi naučni minister pri predlogu o splošni šolski dolžnosti nekoliko zanimivih statističnih podatkov v pojasnjenje. V celi ruski državi zna čitati in pisati 29,3 odstotkov moških in 13,6 odstotkov ženskih oseb. A po narodnosti je razmerje čisto drugo; pri Nemcih zna čitati in pisati 60 odstotkov moških in 59 odstotkov ženskih oseb; pri Litvanih in Lotiših 52 odstotkov moških in ženskih; pri Židih 49 odstotkov moških in 28 odstotkov ženskih; pri Finci 35 odstotkov moških in 27 odstotkov ženskih; pri Poljaki 35 odstotkov moških 29 odstotkov ženskih. Rusi so na zadnjem mestu. Od teh zna čitati in pisati samo 29,5 odstotkov moških in 9 odstotkov ženskih!

sl Balkanske vesti. »M. Od. Pr.« pretresajoč najnovejšo dogodke na Bolgarskem izvaja, da bode bolgarska politična atmosfera napravila novo razočaranje pri Bolgarih v Makedoniji in da navdahne njih sovražnike k večji odločnosti. Ko se bolgarska vlada in njeni nasprotniki vzajemno preganjajo v imenu domovine, si srbska in grška propaganda segata v roke k skupnemu boju proti bolgarstvu v Makedoniji; srbske in grške čete ponavljajo svoje delo in vladi v Belgradu in Atenah sta popolnoma zadovoljni, ker se jima ni treba nobenemu opravičevati.

sl Ali smo na Pruskem? Pod tem naslovom piše praški »Čech«: V zadnji dobi prihaja veliko »Prusjakov« na Češko. V popolnoma češkem kraju se naenkrat pokaže »najemnik posestva« ali pa velikoposestnik iz kulturne države, ki ne zna niti besedice češke in vendar se začne »napihovati«, kakor bi bil na Poznanjskem. V kratkem postane v bližini nemška šola — pozneje nemški otok in v 20. letih »Der deutsche Besitzstand in Böhmen«.

sl Krakovski tiskarji si sezdajajo svoj društveni dom.

sl Wawel. Kraljevi grad Wawel v Krakovu se restavira. Na enajstih ogromnih kartonih je načrtan ves grad. Delo izvrši tvrdka Wetter & Co.

sl Strah pred lakoto v Južno-zahodni Rusiji. V ruskih gubernijah, ki so blizu avstrijske meje (v gub. podolski, volinski in besarabski in deloma tudi v odeskij guberniji) je vsled dolge zime ozimna pšenica popolnoma uničena. Rž se je deloma shranila, a je redka in slaba. Seliaki so blizu obupa; nekateri so ozimno žito preorali, nekateri nimajo niti žitnega semena, niti živine in se izseljujejo v Sibirijo — nad Amur. A ko siromaki pridejo tja, so razočarani. Navadno ne dobijo tam niti deseti del tega, kar so jim uradi obljubili. Ko zapravijo zadnji denar, ki so ga dobili za prodano posestvo, postanejo berači nad Amurom ali pa se z zadnjo kopečko vračajo v domovino in postanejo breme za občino. K

izselitvi sili kmeta tudi velika draginja, ki je v teh krajih nastala letošnje spomladi. Velik del malih kmečkih posestev je omenjenih gubernijah še ni obdelan, ker posestniki so čakali dežja in namestu dežja je prišla še večja suša. Veliki posestniki so obdelali zgolj svoja polja in sedaj imajo lepo jaro žito. Mali posestniki in prebivalci brez posestva gledajo sedaj z zavistjo njive velikih posestnikov in ker ne morejo dočakati domnele razdelitve gosposkih posestev, napadajo sedaj v nekaterih krajih gosposka gospodarstva. Kakor ruski listi poročajo, da so izbruhnili kmečki nemiri v zvenigorodskem okraju in na posestvih grofa Potockega. Mnogo gosposkarskih poslopj je požganih in vsak dan prihajajo poročila o novih požarih. Ruska vlada je v tozadevne okraje poslala vojaštvo. Ali se more strah pred lakoto zadušiti v potokih krvi in v temnih ječah?

sl Kdaj bode v Rusiji mir in red? Ruske »Novosti Dnja« poizkuša pomiriti Ruse s temle prerokovanjem: Doba mlade Rusije, doba novega življenja na Ruskem bode nastopila šele po kakih 40—50 letih. Ne čudimo se! Izdelati in zaukazati nove politične oblike — to še ne izpremeni stare Rusije v mlado. Treba je tudi, da se te oblike popolnoma udomačijo. To pa se ne zgodi v nekaj letih trenotkih, kakor v pravljici. Dolga — dolga leta morajo še preteči. Očetje se morajo umakniti otrokom, otroci vnukom; in šele potem bodo izginili obhen z očeti in njihovimi otroki stare šege in navade, stari pojmi, stara čustva — šele potem nastane življenje. — »Pravica močnejšega« kot pravna in politična naredba, je bila odpravljena pred kakšnimi 46 leti. In vendar še pred deseti leti je bila ta pravica na Ruskem v veljavi, ker je bilo v ruskih pojmi, navadah in čustvih ukoreninjena!

sl Bolgarski srednješolski učitelji so odklonili vabilo svojih belgrajskih tovarišev, da bi se udeležili skupnega izleta v Zagreb. Bolgarski profesorji so zavoljo tega odklonili vabilo, ker krvavo delo srbskih čet v Makedoniji zoper Bolgare, ki ga vodi oficijelna Srbija, se molče odobrava od srbske inteligence, h kateri spadajo tudi srbski profesorji.

sl Lex Perek na Moravskem. Naučno ministrstvo je končno izdalo izvršitveni podpis k postavi Perekovi, po kateri se v ljudske šole na Moravskem smejo sprejemati samo otroci, ki so zmogni učnega jezika. Namen postav je bil jasen in dober. S to postavjo se je hotelo preprečiti vse šolske agitacije in prispeti k narodnostni spravi. Čehi nočejo iz nobenega Nemca napraviti Čeha, toda tudi nočejo dovoliti ponemčevanja čeških otrok. To je bil namen Perekove postav. A moravski Nemci so si jo razlagali drugače ker vedo, da s svojo lastno močjo ne morejo vzdržati »nemškega posestva« na Moravskem, hočejo si pomagati tudi v prihodnje s ponemčevanjem češke dece. Zato so si izmislili teorijo o pravici starišev pošiljati otroke, v katerokoli šolo hočejo. Na videz je ta teorija lepa. V praksi pa jo Nemci na Moravskem že davno izvršujejo tako, da odvisne češke stariše deloma z nasiljem, deloma z obljubami silijo pošiljati deco v nemške otroške vrtce in šole. Zavoljo tega so se Nemci na vse načine prizadevali, da bi izvršitveni predpis k Pevkovi postavili namen postav kar največ ovirali. Čehi so seveda protestirali. Na Dunaju se je vršila o tej stvari cela vrsta konferenc. Sedaj pa je končno minister Marchet izdal izvršitveni predpis, s katerim je ustregel Nemcem. Postava bode stopila v veljavo 1. avgusta 1907. Z Marchetovim izvršitvenim predpisom se ne bodo na Moravskem odpravili boji in spori za šolo in otroke! Uradna statistika izkazuje, da nemške šole na Dunaju obiskuje čez 12.000 čeških otrok. V tem številu so pa samo otroci, ki sploh ne znajo niti besedice nemške. Vseh čeških otrok na dunajskih ljudskih šolah je blizu 50.000; njih število raste vsako leto. Dosedaj dunajski Čehi imajo samo eno ljudsko šolo, ki jo obiskuje 800 otrok in ki se vzdržuje z narodnimi prispevki. Ta šola je komaj za en okraj. Zato je društvo »Komenský« pred kratkim izdalo poziv, v katerem prosi od prijateljev češke narodnosti, da bi pošiljali društvu obilo prispevkov, da bi se v kratkem mogla odpreti druga češka ljudska šola na Dunaju.

sl Židovsko gibanje na Ruskem. Ruski židje, ki ne morejo ućakati rešitve židovskega vprašanja v državni dumi, so v zadnjem času sklenili, da bodo sami določili svoje postopanje in razmere nasproti krščanskemu prebivalstvu. Da dosežejo enakopravnost v Rusiji, ustanovili so že poprej društvo pod naslovom »Občestvo dlja dostiženja ravnopravnosti Evreev«. To društvo se je sedaj razcepilo na dve stranki, ki se po svojih načelih temeljito razločujeta. Ena stranka se imenuje »Evrejskeja narodnaja grupa«, kateri na čelu stoji možje: Vinaver, Hessen, Sliozberg in dr. Druga stranka se imenuje »Evrejskaja narodnaja partija«, katere voditelj je najbolj popularni med ruskimi židi publicist-zgodovinar Dubnov z nekaterimi stebri sionizma.

Obe stranki — »partija« in »grupa« — obračata se sedaj k židovskemu prebivalstvu na Ruskem z bombastičnimi razglasi pripravljajoč ruskemu židovstvu dva različna pota. Vinaver kot kadet od nog do glave in v nekaterem pogledu celo asimilator, predlaga židom, da se skupno in moško bore za boljšo bodočnost skupne domovine, dočim Dubnov kot vnet žid - nacionalist in odločen nasprotnik vsake asimilacije priporoča ruskemu židovstvu pot, ki je natanko opisana v podrobnem programu. Že pri površnem čitanju programa Dubnove »narodne partije« se takoj zapazi namen te stranke — ustanoviti namreč državo v državi, kar so židje dozdaj skrbno tajili in odločno zaničali. Torej v bližnji bodočnosti morajo Rusi računati z novo veliko židovsko silo, gotovo bolj opasno nego je teritorialni in kulturni sionizem. Zelo zanimivo

je, kar poroča o zadnjem židovskem gibanju »Ruskaja Pravda«. Židje v mestih Aleksandrovsku, Pavlogradu in Nikopolu se baje živahno gibljejo; nabirajo denar, prireajo shode ter se vadijo v streljanju. Tako se je v začetku sušca v Aleksandrovsku cel oddelek židovske mladine vadil v streljanju iz revolverjev pri reki Dnjepru. Ko so prišli orožniki na mesto strelbe, niso zasabili nobenega, ker židovski stražniki so ob pravem času obvestili streljavce o prihodu policije. Ruski židje — piše list — se zopet pripravljajo na krvavo revolucijo; tupatam se že celo bahajo, da v jeseni zopet »ustrajat krovopuskanje Russkim« (bodo kri puščali Rusom).

sl Kitajci v Galiciji. Poljski list »Rolnik«, ki je glasilo c. kr. kmetijske družbe, z vso resnobo javlja, da je nekoliko podružnic kmetijske družbe že storilo korake, da bi se letos v Galicijo poklicali kitajski delavci, ker bode vsled dolgotrajne zime naenkrat veliko dela na travnikih in njivah in je vsled izseljevanja poljskih delavcev v Ameriko, Prusijo in Rumunijo nastal velik nedostatek delavcev. Namesto da poljski veleposestniki in gospodarji povišajo domačim delavcem plače, hočejo politikati cenejši kitajski delavce. Potemtakem bodo v kratkem imeli v Galiciji poleg agrarnega, narodnega in židovskega vprašanja tudi kitajsko!

sl Makedonija. Iz Carigrada se javlja, da so Grki napadli vas Prekopana in ker v selu niso našli nobenih mož, ubili štiri ženske in zažgali nekoliko hiš uplivnih Bolgarov. Prekopana in skoraj celi kosturski okraj je sedaj središče, na katero je obrnjena vsa pozornost sovražnih čet, napadajočih Bolgare. Prekopana je bila toplot napadena od Grkov že četrtič. — V grških vaseh Vlaška Blaka in Lošnica so tri čete po 400—500 mož, ki čakajo samo na ukaze, da bi si razdelili posamezne kraje za svoje krvavo delo. Pri Gramosu — zahodno od kosturskega okraja — so se zbrale tri velike grške čete, ki istotako pričakujejo ukaza. Kosturski okraj je na vseh straneh blokiran od razbojnikov. »Položenje poveče ot strašno!« (Položaj je več nego grozen) — piše bolgarski dnevnik »Den«. — Temu listu poroča neki dopisnik, da je grška četa, ki je bila več nego 300 oseb močna, napadla bolgarsko selo »Paleor (edeninpol km od Embore). Prebivalci sela so se branili in Grki so bili poraženi. V boju je padlo 14 Grkov; med ubitimi je tudi znani grški vojvoda Jufa, ki je bil poprej napadel Embore. Pri njem se je našel zapisnik grških ustaških odborov. Zapisnik se je izročil evropskim konzulom v Solunu.

sl Iz črnogorske vojske. 15. marca l. l. so vpeljali v črnogorske armadi takozvano mitralješko četo, ki služi pri Maksimovih topovih.

sl »Češka šolska Matica« je podala na obnem zboru poročilo, iz katerega posnemamo: L. 1906 je vzdrževala 55 ljudskih šol s 126 razredi in 7161 učenci, 49 otroških vrtcev s 4050 otroki; dalje je upravljala tri srednje šole s 21 razredi in 5 vzorednicami s 943 dijak, tako da je čez 12.000 otrok in dijakov dobivalo pouk po »Češki šolski Matici«.

sl Spomini rusko-japonske vojske. V dvorani peterburške znanstvene akademije so nekateri ruski slikarji odprli zanimivo razstavo. Razstavili so tu blizu 200 slik, ki predstavljajo prizore iz mandžurskega bojišča. Razstave so se udeležili ruski slikarji: Bakmanson, Vladimir, Gavrilov, Mazurovskij, Safonov, Stolica, Taburin in dr. Čisti dobiček te razstave se bode podelil ruskim ranjenim vojakom iz rusko-japonske vojske. Razstavo — kakor poročajo ruski listi — največ obiskujejo vojaške osebe in mudijo se v nji po cele ure. Spomini!

sl Vesti iz Črne gore. Črnogorska skupščina je podala vladi predlog, da bi politični listi bili na Črni gori poštine prosti. Vlada je predlog sprejela, tako da sedaj po celi Črni gori pošta razvaža politične liste popolnoma zastoni. Črna gora je prva država na svetu, ki na ta način podpira politično proboju svojih podložnikov. — Na Cetinju so priredili malo razstavo tistih premetov, ki se bodo poslali na razstavo v London. — Meščani v Nikšiću zlasti trgovci so te dni imeli shod, na katerem so pretresali vprašanje o zgradbi nove ceste iz Nikšića v Risno. Sklenila se je resolucija, ki se v nji narodni poslanci pozivljejo, potegovati se za zgradbo te ceste.

sl Število prebivalcev v Moskvi. V Moskvi je sedaj 1.359.254 prebivalcev. Prirastek v petih letih znaša 179.907 oseb ali 15,2 odstotkov. Povprečni letni prirastek prebivalstva v Moskvi znaša 2,9 odstotkov. V tem pogledu ima Moskva peto mesto v vrsti drugih velikih svetovnih mest. V Peterburgu znaša povprečni letni prirastek prebivalstva samo 2,6 odstotkov. Ako se bode prebivalstvo Moskve tako množilo, kakor doslej, bode lta 1923 v Moskvi vno prebivalcev nego v Peterburgu. K tem statističnim podatkom dostavljamo, da povprečni letni prirastek prebivalstva v Londonu znaša samo 0,5 odstotkov; v Parizu ravno toliko, v Berlinu — 1,6 odstotkov; največji prirastek prebivalstva se opazuje v Chicagu — 4,4 odstotkov, v Buenos-Ayros — 4,1 odstotkov, v Tokio — 3,4 odstotkov.

sl Delovanje bosanske vlade. Od okupacije leta 1878/79 — 1905 je bosanska vlada razdelila med domačine 8571 ha, in sicer med 2730 rodovin, ali na vsako rodovino 3 ha. Tulec je bilo razdeljenih 22.252 ha med 1817 rodovin, ali 12 ha na vsako. Vseh kolonij je 54. Naseljenih družin je došlo iz Avstrije 1605, z Ogrskega 145, iz Nemčije in Holandije 67.

sl Nov bolgarski list. Bivši profesor, dr. S. Kirov, je začel izdajati v Sofiji nov dnevnik »Grazdanin«. List je opozicijske smeri ter obljublja, da bode pospeševal domovinsko ljubezen do Bolgarije.